

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Робоча програма
навчальної дисципліни
«БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»
для студентів напряму підготовки “Туризм”
денної форми навчання

Укладачі:

Маляревський Ю. Д.
Лабунська С. В.
Прокопішина О. В.

Відповідальний за випуск

Пилипенко А. А.

Харків, ХНЕУ, 2010

Вступ

На сучасному етапі розвитку вітчизняної економіки туристичні ресурси України не використовуються оптимально, з іншого боку постійно збільшується попит за туристичне обслуговування за кордоном. В таких умовах зростає необхідність у фахівцях, які здатні організувати та керувати діяльністю підприємства у туристичній галузі. Перед цими фахівцями постають також задачі вірної організації бухгалтерського та податкового обліку туристичної діяльності.

Бухгалтерський облік має на меті виявити всі зміни в активах, зобов'язаннях та власному капіталі, визначити розміри таких змін у вартісному виразі, реєструвати, накопичувати, узагальнювати, зберігати таку інформацію і передавати її користувачам для прийняття відповідних управлінських рішень

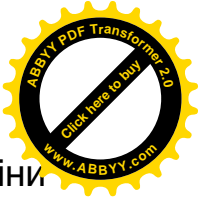
Облік туристичної діяльності, особливо питання, пов'язані з розрахунками по операціям іноземного та закордонного туризму, є специфічними питаннями обліку і вимагають не лише спеціальних навичок, а й володіння фундаментальними знаннями бухгалтерського обліку, які студенти набувають при вивченні дисципліни.

Метою вивчення дисципліни є отримання знань та практичних навичок щодо специфіки бухгалтерського обліку туристичної діяльності та відображення у фінансовій звітності результатів її здійснення.

Завданням дисципліни поставлено вивчення методологічних основ організації та проведення бухгалтерського обліку на вітчизняних підприємствах згідно діючих нормативно-правових актів, набуття вміння відображати в обліку комплекс господарських операцій при проведенні туристичної діяльності, у тому числі і у сфері міжнародного туризму.

Предметом дисципліни є особливості відображення в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності туристичної діяльності підприємства.

Введення в програму підготовки бакалаврів дисципліни «Бухгалтерський облік туристичної діяльності» дозволить фахівцю комплексно уявляти діяльність туристичного підприємства, визначати вплив конкретної операції на фінансові результати діяльності та припускає одержання фундаментальних знань і практичних навичок з відображення в обліку господарських операцій та складання звітності підприємства туристичної галузі.

Структура робочої програми навчальної дисципліни
“Бухгалтерський облік туристичної діяльності” наведена в табл. 1.

Таблиця 1

Структура навчальної дисципліни

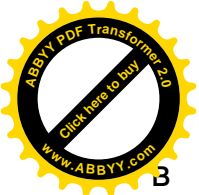
Характеристика дисципліни: підготовка бакалаврів	Напрям, освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів відповідних до ECTS – 3, в тому числі: змістовних модулів – 2,	Шифр та назва галузі знань: 1801 – «Специфічні категорії»	Нормативна Рік підготовки: 4 Семестр: 7
Кількість годин: усього – 108 год.; за змістовними модулями: модуль 1 – 50 год.; модуль 2 – 58 год.	Шифр та назва напрямку підготовки: 6.020107 – «Туризм»	Кількість годин: лекції – 34 год. практичні заняття – 17 год. індивідуальна робота – 17 год. самостійна робота – 40 год.
Кількість тижнів викладання дисципліни: 17. Кількість годин за тиждень: 3.	Освітньо- кваліфікаційний рівень: бакалавр	Вид контролю: іспит

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання та навички під час проведення аудиторної (лекції та практичні заняття) та позааудиторної роботи (самостійної та індивідуальної). Усі види навчальної роботи розроблено з урахуванням положень кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

**1. Кваліфікаційні вимоги до студентів з дисципліни
“Бухгалтерський облік туристичної діяльності”**

Теоретико-практичною навчальною базою для вивчення дисципліни є наступні дисципліни: "Економіка підприємства"; "Статистика"; "Організація туризму"; "Технологія туризму".

Дисципліна «Бухгалтерський облік туристичної діяльності» викладається у взаємозв'язку з дисциплінами: "Економіки і ціноутворення

в галузі туризму"; "Менеджмент та маркетингу туризму"; "Аналіз діяльності підприємств".

При викладанні навчальної дисципліни "Бухгалтерський облік туристичної діяльності" основна увага приділяється досягненню синтезу теорії і практики, що сприяє оволодінню студентами певних компетенцій.

У результаті вивчення дисципліни студент володіти наступними компетенціями:

здатність до організації та здійснення бухгалтерського обліку, внутрішнього аудиту і фінансового контролю усіх об'єктів, що визначають господарську діяльність підприємства туристичної галузі;

здатність до забезпечення своєчасного збору і систематизації достовірної інформації про рух активів, розрахунково-кредитних та інших операцій підприємства, що проводяться при здійсненні туристичної діяльності;

здатність до формування бухгалтерської звітності, що містить інформацію, необхідну для економічного аналізу та розробки стратегії розвитку туристичної діяльності.

здатність до використання нормативно-правових актів, які регулюють організацію бухгалтерського обліку в Україні;

здатність до застосовування принципів бухгалтерського обліку на практиці;

здатність до систематизації інформації на бухгалтерських рахунках і регістрах бухгалтерського обліку, розкриття економічного змісту бухгалтерських проводок; визначення типу змін в балансі під впливом господарських операцій;

здатність до відображення господарських операцій на рахунках бухгалтерського обліку, визначення оборотів і сальдо, ведення журналу реєстрації господарських операцій за хронологічним принципом;

здатність до формування документів первинного та зведеного обліку, виправлення помилок в бухгалтерських документах;

здатність до визначення й оцінювання вартості об'єктів бухгалтерського обліку, відображення результатів проведення інвентаризації;

здатність до застосовування різних форм бухгалтерського обліку, визначення шляхів вдосконалення форм бухгалтерського обліку;

здатність до здійснення обліку грошових коштів в касі та на рахунках в банку, проведення інвентаризації грошових коштів в касі;

здатність до здійснення обліку поточної та довгострокової дебіторської заборгованості, обліку розрахунків за векселями та з різними дебіторами;

здатність до оцінювання та відображення в аналітичному та синтетичному обліку рух запасів;

здатність до оцінювання основних засобів, відображення в аналітичному і синтетичному обліку руху основних засобів, нарахування амортизації і зносу основних засобів, відображення витрат на поліпшення і утримання основних засобів;

здатність до оцінювання і обліку руху нематеріальних активів, інвестицій і інших необоротних активів;

здатність до здійснення обліку короткострокових позик, поточної заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями, розрахунків з постачальниками, учасниками, з іншими кредиторами;

здатність до проведення розрахунків з оплати праці, відображення в аналітичному і синтетичному обліку розрахунків з оплати праці, утримань із заробітної плати, проведення розрахунків і обліку зборів по страхуванню і відрахуванням до Пенсійного фонду, зборів на обов'язкове соціальне страхування на випадок безробіття, тощо;

здатність до відображення в бухгалтерському обліку операцій, пов'язаних з довгостроковими зобов'язаннями та формуванням власного капіталу;

здатність до групування витрат за економічними елементами, формування складу витрат, що включаються до собівартості туристичних послуг, відображення в обліку операційних, фінансових та інвестиційних витрат;

здатність до визнання та здійснення класифікації доходів підприємства туристичної галузі;

здатність до виявлення фінансового результату діяльності підприємства туристичної галузі;

здатність до проведення контролю своєчасності та повноти проведення розрахунків з покупцями та підзвітними особами, постачальниками, банками, працівниками, соціальними фондами, бюджетом;

здатність до аналізу змісту проведених господарських операцій та визначення їх впливу на показники фінансової звітності підприємства;

здатність до проведення аналізу впливу обраної облікової політики на фінансові результати діяльності підприємства.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

При вивченні дисципліни “Бухгалтерський облік туристичної діяльності” студент має ознайомитися з робочою програмою навчальної дисципліни, формами та методами навчання, видами та методами контролю знань.

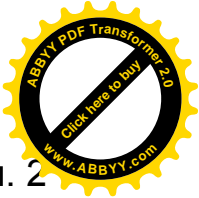
Тематичний план дисципліни “Бухгалтерський облік туристичної діяльності” складається з двох змістовних модулів, кожен з яких об’єднує самостійний блок дисципліни. Навчальний процес здійснюється у таких формах: лекційні та практичні заняття, індивідуальна науково-дослідна робота, самостійна робота студента. При успішному опануванні дисципліни студенту зараховується 3 кредити, відповідних до ECTS.

Структура залікового кредиту дисципліни наведена у табл. 2.

Таблиця 2

Структура залікового кредиту навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин			
	Лекції	Практичні заняття	Індивідуальна робота	Самостійна робота
1	2	3	4	5
Модуль 1. Основи бухгалтерського обліку				
Тема 1. Бухгалтерський облік, його сутність і основи організації	4	1	1	2
Тема 2. Предмет і метод бухгалтерського обліку. Форми бухгалтерського обліку	8	4	1	6
Тема 3. Облік господарських процесів	1	1	1	4
Тема 4. Види бухгалтерської звітності	1	-	1	2
Тема 5. Порядок складання звітності	1	2	1	4
Тема 6. Організація бухгалтерського обліку	1	-	1	2
Разом годин за модулем	16	8	6	20
Модуль 2. Облік активів, зобов'язань, капіталу та господарських процесів підприємства туристичної галузі				
Тема 7. Фінансовий облік оборотних активів	6	2	2	2
Тема 8. Фінансовий облік необоротних активів	2	2	2	3
Тема 9. Фінансовий облік капіталу та зобов'язань	4	2	2	4
Тема 10. Формування фінансової звітності	1	-	2	2
Тема 11. Облік діяльності туроператора	2	1	1	4

1	2	3	4	5
Тема 12. Облік діяльності турагента	2	1	1	3
Тема 13. Облік діяльності інших суб'єктів, що надають туристичні послуги	1	1	1	2
Разом годин за модулем	18	9	11	20
Всього годин	34	17	17	40

3. Зміст навчальної дисципліни за модулями та темами

Модуль 1. Основи бухгалтерського обліку

Тема 1. Бухгалтерський облік, його сутність і основи організації.

1.1 Види господарського обліку, особливості і сфера їх застосування.

Загальна характеристика господарського обліку, його виникнення і розвиток. Історична обумовленість обліку, залежність змісту, цілей і задач від господарського механізму. Статистичний, оперативно-технічний, бухгалтерський та податковий облік: особливості і сфера застосування.

1.2 Вимірники обліку і їх характеристика.

Натуральні, трудові та грошові вимірники обліку: характеристика та сфери застосування. Валюта звітності.

1.3 Функції бухгалтерського обліку та його види.

Місце бухгалтерського обліку в системі наук. Функції бухгалтерського обліку. Суть і зміст фінансового та управлінського обліку.

1.4 Державне регулювання бухгалтерського обліку.

Основні нормативно-правові акти, що регулюють порядок ведення бухгалтерського обліку, складання та подання фінансової звітності вітчизняних підприємств. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку, їх зміст і роль в побудові обліку.

Тема 2. Предмет і метод бухгалтерського обліку. Форми бухгалтерського обліку

2.1 Предмет бухгалтерського обліку та його об'єкти.

Предмет бухгалтерського обліку.

Об'єкти бухгалтерського обліку: ресурси підприємства і джерела їх формування, процеси постачання, виробництва, реалізації. Залежність об'єктів бухгалтерського обліку від галузевих особливостей господарства і форм власності. Базові принципи бухгалтерського обліку.

2.2 Метод бухгалтерського обліку та його елементи.

Метод бухгалтерського обліку.

Елементи методу бухгалтерського обліку: документація і інвентаризація, рахунки і подвійний запис, оцінка і калькуляція, баланс і звітність.

Первинне спостереження в обліку. Документація як джерело первинної інформації. Вимоги до змісту і оформлення документів. Матеріальні носії первинної облікової інформації. Класифікація документів. Порядок прийняття, перевірки та обробки документів.

Інвентаризація як елемент методу бухгалтерського обліку. Види інвентаризації. Принципи і методика проведення інвентаризації. Відображення результатів інвентаризації.

Сутність і значення вартісної оцінки. Оцінка об'єктів обліку.

Калькулювання в системі бухгалтерського обліку.

Взаємозв'язок предмету і методу бухгалтерського обліку.

2.3 Поняття, побудова і зміст бухгалтерського балансу. Види балансу. Типи господарських операцій і їх вплив на бухгалтерський баланс.

Бухгалтерський метод відображення і узагальнення інформації, його суть і значення. Поняття про бухгалтерський баланс, як спосіб узагальненого відображення наявності ресурсів підприємства за їх видами і джерелами.

Види балансу. Побудова і зміст бухгалтерського балансу: актив і пасив, статті балансу. Інформаційний зміст бухгалтерського балансу, його аналітичні властивості. Угрупування статей балансу і їх оцінка. Валюта балансу, періодичність його складання і подання.

Типи господарських операцій і їх вплив на бухгалтерський баланс.

2.4 Рахунки, їх значення і роль в бухгалтерському обліку.

Економічна суть рахунку, їх значення і роль в бухгалтерському обліку. Побудова рахунків: дебет, кредит, обороти і залишки (сальдо). Порядок відображення господарських операцій на рахунках і визначення оборотів і сальдо.

Принципи класифікації бухгалтерських рахунків. Класифікація рахунків за призначенням та структурою, за економічним змістом, стосовно балансу. План рахунків бухгалтерського обліку, його призначення, принципи побудови, зміст.

2.5 Метод подвійного запису на рахунках. Кореспонденція рахунків та бухгалтерські записи.

Метод подвійного запису на рахунках. Обґрунтування подвійного запису, його контрольне значення. Взаємозв'язок між рахунками і балансом.

Кореспонденція рахунків. Бухгалтерські записи (проводки), їх види.

2.6 Синтетичний і аналітичний облік на рахунках. Сальдові і оборотні відомості.

Синтетичний і аналітичний облік на рахунках. Поняття про субрахунки. Види аналітичних рахунків. Взаємозв'язок показників синтетичного і аналітичного обліку, його контрольне значення. Узагальнення даних поточного обліку, оборотна відомість по рахунках аналітичного обліку. Контрольне значення оборотних відомостей.

Сальдові і оборотні відомості. Взаємозв'язок сальдового і оборотного балансів.

Тема 3 Облік господарських процесів

3.1. Господарські процеси як об'єкти бухгалтерського обліку.

Види господарських процесів. Галузева специфіка бухгалтерського обліку. Основи бухгалтерського обліку господарських процесів підприємства туристичної галузі.

3.2. Облік процесу постачання.

Документальне оформлення, аналітичний та синтетичний облік надходження товарно-матеріальних цінностей на підприємство.

3.3. Облік процесу виробництва.

Документальне оформлення, аналітичний та синтетичний облік використання запасів в процесі виробництва. Склад виробничих витрат. Формування собівартості готової продукції.

3.4. Облік процесу реалізації і визначення фінансових результатів.

Формування собівартості реалізованої продукції. Визнання доходів та витрат в ході процесу реалізації. Розрахунок фінансових результатів.

Тема 4 Види бухгалтерської звітності

4.1 Звітність як спосіб узагальнення даних поточного бухгалтерського обліку.

Мета звітності підприємства. Склад і елементи фінансової, податкової, статистичної і спеціальної звітності. Звітний період. Користувачі бухгалтерської звітності та їх інформаційні потреби.

4.2 Вимоги до звітності та її види.

Якісні характеристики фінансової звітності. Принципи підготовки звітності і розкриття інформації у фінансовій звітності.

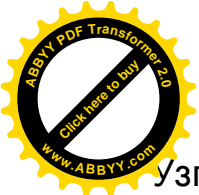
Мета складання та подання фінансової звітності. Склад фінансової звітності: баланс, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів, звіт про власний капітал, примітки до річної фінансової звітності. Порівняння вимог до фінансової звітності за національними та міжнародними стандартами.

Податкова звітність. Склад податкової звітності та терміни її подання. Призначення та структура податкової декларації з податку на прибуток підприємства. Склад та структура податкової декларації з податку на додану вартість.

Розрахунок зобов'язання зі сплати збору на обов'язкове державне пенсійне страхування за звітний період. Звіт про нараховані внески, перерахування та витрати, пов'язані з загально обов'язковим державним соціальним страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності. Розрахункова відомість про нарахування і перерахування страхових внесків та витрачання коштів Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України. Розрахункова відомість про нарахування і перерахування страхових внесків до Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття.

Звіт з праці. Структура і показники звіту з праці за формою № 1–ПВ. Методика та джерела заповнення показників звітів з праці. Терміни подання звітів з праці користувачам звітності. Звіт про фінансові результати і дебіторську та кредиторську заборгованість.

Державна статистична звітність по питанням туризму (1-ТУР, 1-ТУРк). Порядок розкриття інформації щодо власних підприємств розміщення туристів, власних підприємств харчування, розподілу туристів за цілями відвідування та віком, розподілу дітей і підлітків за цілями відвідування та віком, розміщення туристів на території регіону України, в'їзду іноземних туристів, туристів, які виїжджали за кордон.

Узгодження показників статистичної звітності по формі 1-ТУР з показниками бухгалтерської звітності та інших форм статистичної звітності турпідприємства.

Тема 5 Порядок складання звітності

5.1 Порядок складання, затвердження і подання звітності.

Підготовка облікових даних для складання звітності. Загальні положення щодо заповнення звітних форм. Подання і оприлюднення звітності підприємства. Відповідальність за достовірність інформації звітності.

5.2 Виправлення звітних даних.

Виправлення помилок, допущених при складанні фінансових звітів у попередніх періодах. Коригування сальдо нерозподіленого прибутку (збитку) на початок звітного року.

Виправлення помилок, допущених при складанні фінансових звітів за звітний період. Відображення змін у фінансових звітах, пов'язаних з виправленням помилок.

Розкриття інформації у примітках до фінансових звітів відносно виправлення помилок, які мали місце у попередніх періодах.

Тема 6 Організація бухгалтерського обліку

6.1 Облікові реєстри, їх сутність і значення.

Облікові реєстри, їх сутність і значення в системі бухгалтерського обліку. Види і форми облікових реєстрів, їх модифікація в умовах застосування комп'ютерних програм. Стандартизація і уніфікація облікових реєстрів. Способи виправлення помилок в облікових реєстрах.

6.2 Форми бухгалтерського обліку та їх сутність.

Форми бухгалтерського обліку, їх сутність і історичний розвиток. Журнал-головна, меморіально-ордерна, журнально-ордерна, автоматизовані форми. Шляхи вдосконалення форм бухгалтерського обліку.

6.3 Облікова політика.

Сутність та призначення облікової політики підприємства. Фактори вибору облікової політики. Наказ про облікову політику підприємства. Зміни облікової політики. Відображення облікової політики в примітках до фінансової звітності.

6.4 Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку. Національні Положення (стандарти) бухгалтерського обліку.

Сутність та значення міжнародних стандартів бухгалтерського обліку. Особливості побудови національних систем бухгалтерського обліку.

6.5 Моделі бухгалтерського обліку.

Розбіжності в національних системах бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Гармонізація й стандартизація як напрями усунення розбіжностей. Класифікація моделей бухгалтерського обліку.

Модуль 2 Облік активів, зобов'язань, капіталу та господарських процесів підприємства туристичної галузі

Тема 7 Фінансовий облік оборотних активів

7.1 Облік грошових коштів

Основні положення з обліку грошових коштів, задачі їх обліку.

Облік грошових коштів в касі. Первинна облікова документація по касовим операціям. Основні вимоги до обліку і збереженню грошових коштів в касі підприємства. Синтетичний облік касових операцій. Інвентаризація грошових коштів в касі. Облік інших грошових коштів.

Порядок відкриття рахунків в установах банку. Первинна документація, що використовується в обліку банківських операцій: грошові чеки, платіжні доручення, акредитиви, чеки, векселя і т. і. Синтетичний облік операцій на поточних та інших рахунках в банках.

7.2 Облік короткострокових фінансових інвестицій

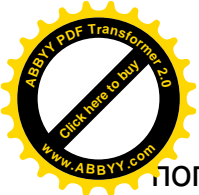
Визначення основних понять. Оцінка фінансових інвестицій. Облік наявності та руху короткострокових фінансових інвестицій. Еквіваленти грошових коштів: акції, облігації, депозитні сертифікати. Інші короткострокові (поточні) інвестиції.

7.3. Облік дебіторської заборгованості

Синтетичний та аналітичний облік розрахунків з покупцями та замовниками. Визначення і оцінка дебіторської заборгованості. Облікова документація по відвантаженню (відпустці) готової продукції, виконаним роботам, наданим послугам.

Облік розрахунків з різними дебіторами. Розрахунки по виданим авансам. Розрахунки з підзвітними особами: авансові звіти, їх зміст; порядок направлення у відрядження працівника та відшкодування витрат на відрядження.

Облік розрахунків по векселям отриманим за продані товари (роботи, послуги): отримання грошових коштів в погашення векселя;

погашення одержаним векселем кредиторської заборгованості; продаж векселя третій стороні.

Розрахунки по претензіях. Розрахунки по відшкодуванню заподіяного збитку. Розрахунки з іншими дебіторами. Первинні документи і обліку розрахунків з різними дебіторами. Аналітичний і синтетичний облік з різними дебіторами.

7.4 Облік запасів

Визначення і первинна оцінка запасів: визначення запасів, класифікація, одиниця обліку запасів, складові первинної вартості.

Первинна документація по обліку руху запасів.

Рахунки синтетичного обліку запасів і їх характеристика.

Облік надходження запасів: від постачальників, через підзвітних осіб, із виробництва, внаслідок ліквідації необоротних активів і ін.

Аналітичний облік запасів. Облік запасів на складах і в коморах: картка складського обліку. Облік запасів в бухгалтерії: відомість обліку залишків матеріалів на складі (оперативно-бухгалтерський або сальдовий метод обліку), матеріальний звіт, оборотна відомість кількісно-сумового обліку.

Облік малоцінних та швидкозношуваних предметів (МШП). Поняття та класифікація МШП. Документування операцій та аналітичний облік МШП. Синтетичний облік МШП.

Облік вибуття запасів. Методи оцінки при вибутті запасів. Інвентаризація запасів: оприбуткування надлишків, списання нестач.

7.5 Облік витрат майбутніх періодів.

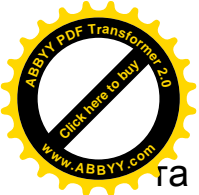
Склад витрат майбутніх періодів. Синтетичний і аналітичний облік витрат майбутніх періодів. Порядок списання (розподілу) витрат майбутніх періодів.

Тема 8 Фінансовий облік необоротних активів

8.1 Облік основних засобів

Основні засоби підприємства: задачі їх обліку, класифікація, групування за видами, характером участі у процесі виробництва, по ступеню використання, галузям, приналежності. Оцінка основних засобів. Індексация, до оцінка і зниження ціни балансової вартості основних засобів. Первинні документи з обліку руху основних засобів. Облік капітальних інвестицій. Придбання за плату основних засобів.

Облік надходження основних засобів: при безоплатному отриманні, придбанні за плату, будівництві, отриманні в обмін на неподібні об'єкти

та у вигляді внеску до статутної о капіталу. Виявлення надлишків при інвентаризації.

Облік вибуття основних засобів: реалізація, безоплатна передача, ліквідація, списання нестачі при інвентаризації.

Облік зносу (амортизації) основних засобів: методи нарахування амортизації, порядок визначення сум амортизаційних відрахувань та їх облік.

Аналітичний облік основних засобів.

Облік об'єктів основних засобів при оренді. Договір оренди, орендна платня, облік основних засобів у орендаря та орендодавця. Оренда підприємств і цілісних майнових комплексів.

Інвентаризація основних засобів.

8.2 Облік інших необоротних матеріальних активів

Визначення та склад інших необоротних матеріальних активів. Надходження (придбання, створення, безоплатне отримання) поліпшення об'єкта необоротних матеріальних активів {реконструкція, модернізація) їх дооцінка. Вибуття інших необоротних активів (продаж, безоплатна передача, невідповідність критеріям визначення активом, часткова ліквідація) і а їх уцінка. Аналітичний та синтетичний облік інших необоротних матеріальних активів. Амортизація інших необоротних матеріальних активів.

8.3 Облік нематеріальних активів

Нематеріальні активи, їх склад і класифікація. Визнання і оцінка нематеріальних активів. Облік надходження і вибуття нематеріальних активів.

Первинна документація з обліку нематеріальних активів Переоцінка нематеріальних активів. Амортизація нематеріальних активів. Зменшення корисності нематеріальних активів. Інвентаризація нематеріальних активів Аналітичний та синтетичний облік нематеріальних активів.

8.4 Облік довгострокових фінансових інвестицій

Облік інвестицій зобов'язаних сторін за методом участі в капіталі. Інші інвестиції зв'язаних сторін та інвестиції не зв'язаним сторонам. Документація з обліку довгострокових фінансових інвестицій.

8.5 Облік довгострокової дебіторської заборгованості

Довгострокова дебіторська заборгованість, її склад та облік. Облік відстрочених податкових активів.

Тема 9 Фінансовий облік капіталу та зобов'язань

9.1 Облік зобов'язань за розрахунками з постачальниками

Поняття зобов'язань. Загальна схема закупівлі товарно-матеріальних цінностей. Документування розрахунків з постачальниками та підрядниками. Синтетичний та аналітичний облік розрахунків з постачальниками та підрядниками за товарно-матеріальні цінності, виконані роботи, надані послуги.

9.2 Облік короткострокових зобов'язань за розрахунками з банками та іншими позиками

Облік короткострокових позик. Види позик і порядок їх отримання в установах банку. Аналітичний та синтетичний облік банківських позик.

Сутність поточної заборгованості і заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями. Облік поточної заборгованості і заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями.

Облік виданих короткострокових векселів. Аналітичний і синтетичний облік виданих короткострокових векселів.

Облік розрахунків з іншими кредиторами. Склад зобов'язань, до яких відносяться розрахунки з Іншими кредиторами. Аналітичний та синтетичний їх облік.

9.3 Облік розрахунків і оплати праці та соціального страхування

Побудова обліку праці та її оплати. Основні показники обліку праці та її оплати.

Облік використання робочого часу. Організація табельного обліку. Первинна документація і обліку праці та її оплати.

Форми і системи оплати праці, види заробітної плати, склад фонду оплати праці

Облік нарахувань окремих видів оплат; основної заробітної плати додаткової заробітної плати, заохочувальних та компенсаційних виплат і т.і. Розрахунок середньої зарплати для інших виплат.

Аналітичний облік розрахунків з працівниками. Складання розрахункових, платіжних відомостей, розрахункових листків.

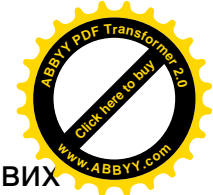
Утримання із заробітної плати та їх облік.

Аналітичний та синтетичний облік депонованої заробітної плати.

Синтетичний облік розрахунків по заробітній праці.

Облік нарахувань та розрахунків з фондами соціального страхування.

9.4 Облік розрахунків з бюджетом

Порядок нарахування та сплати загальнодержавних та місцевих податків і зборів. Облік загальнодержавних податків: податок на додану вартість, акцизний збір, податок на прибуток, державне мито, плата за землю, податок з власників транспортних засобів. Облік місцевих податків і зборів.

9.5 Облік зобов'язань за довгостроковими позиками та векселями

Склад довгострокових зобов'язань. Облік довгострокових кредитів банку. Облік відстрочених кредитів банку. Облік інших довгострокових позик. Облік довгострокових векселів виданих постачальникам, підрядникам та іншим кредиторам.

Облік відстрочених податкових зобов'язань.

9.6 Облік довгострокових зобов'язань за облігаціями та з фінансової оренди

Облік зобов'язань за облігаціями. Облік премій за випущеними облігаціями. Довгострокові зобов'язання з фінансової оренди. Довгострокові зобов'язання з оренди цілісних майнових комплексів.

9.7 Облік формування і змін статутного капіталу

Власний капітал та його складові. Формування статутного капіталу. Збільшення статутного капіталу. Зменшення статутною капіталу. Формування статутною капіталу акціонерного товариства.

Облік неоплаченого капіталу. Облік пайового капіталу. Облік розрахунків з учасниками.

9.8 Облік резервного, додаткового капіталу, вилученого капіталу та нерозподіленого прибутку

Облік резервною капіталу. Облік додаткового капіталу, емісійного доходу, іншого вкладеного капіталу, дооцінки активів, безоплатно отриманих необоротних активів. Облік вилученого капіталу. Облік нерозподіленого прибутку (непокритих збитків)

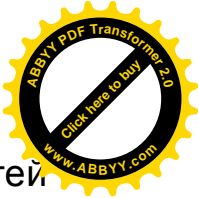
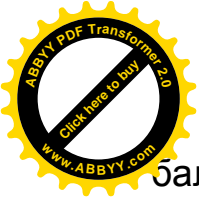
9.9 Облік забезпечень майбутніх витрат і платежів.

Склад забезпечень майбутніх витрат і платежів, їх аналітичний та синтетичний облік.

Тема 10 Формування фінансової звітності

10.1 Порядок складання балансу.

Баланс як джерело інформації про фінансовий стан підприємства. Склад, оцінка і порядок відображення в балансі активів. Визначення, оцінка і порядок відображення в балансі пасивів. Узгодження статей

Балансу з рахунками бухгалтерського обліку. Розкриття окремих статей балансу в примітках до фінансової звітності.

10.2 Порядок складання звіту про фінансові результати.

Загальна характеристика звіту про фінансові результати. Визнання й оцінка доходів і витрат у звіті про фінансові результати. Загальні критерії визнання доходів і витрат. Визначення прибутку (збитку) за звітний період. Визначення економічних елементів операційних витрат. Розрахунок показників прибутковості акцій. Розкриття інформації в примітках до фінансової звітності.

10.3 Порядок складання звіту про рух грошових коштів.

Призначення і структура звіту про рух грошових коштів. Послідовність складання звіту про рух грошових коштів. Визначення руху грошових коштів у результаті операційної діяльності. Визначення руху коштів у результаті інвестиційної діяльності. Визначення руху коштів у результаті фінансової діяльності. Визначення змін залишків коштів і їх еквівалентів.

Розкриття інформації про рух грошових коштів у примітках до фінансової звітності. Склад грошових коштів і їх еквівалентів. Склад статей “Інші надходження”, “Інші платежі”. Негрошові операції інвестиційної і фінансової діяльності.

10.4 Порядок складання звіту про власний капітал.

Визначення, визнання, оцінка і функції власного капіталу. Складові власного капіталу. Порядок складання звіту про власний капітал.

Розкриття інформації в примітках до фінансових звітів. Відомості про акції і дивіденди. Розподіл частин статутного капіталу між власниками. Права, привілеї або обмеження щодо частин статутного капіталу. Зміни в складі частин власників у статутному капіталі.

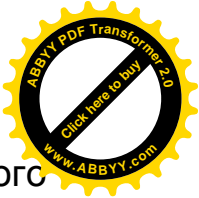
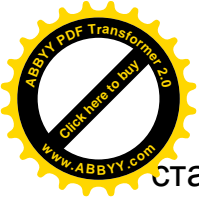
10.5 Зведена і консолідована фінансова звітність

Визначення консолідованої фінансової звітності. Материнське та дочірнє підприємство. Робочі таблиці для складання форм консолідованої фінансової звітності. Внутрішні групові операції та внутрішнє групове сальдо. Послідовність складання консолідованого балансу.

Зведена звітність і її відмінність від консолідованої фінансової звітності.

10.6. Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва

Призначення і структура фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва. Баланс суб'єкта малого підприємництва, його структура,

статті активу і пасиву. Звіт про фінансові результати суб'єкта малого підприємництва. Статті звіту про фінансові результати і їх визначення.

Тема 11 Облік діяльності туроператора

11.1 Особливості фінансово-господарської діяльності туроператора та основні нормативні вимоги до її проведення.

Господарські операції турпідприємства. Ліцензування туристичної діяльності. Вимоги до організації системи безпеки туристів. Обов'язкова сертифікація послуг тимчасового розміщення та послуг харчування. Відповідальність за порушення законодавства в сфері туристичної діяльності.

11.2 Основні принципи визнання доходів і витрат туроператора.

Визнання доходу від реалізації туристичного продукту. Формування собівартості туристичного продукту. Види витрат туроператора та порядок їх відображення в бухгалтерському обліку. Порядок відображення в бухгалтерському та податковому обліку туроператора витрат на ліцензування та сертифікацію.

11.3 Порядок обліку операцій внутрішнього туризму.

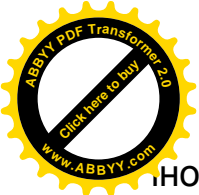
Відображення в бухгалтерському обліку реалізації власного комплексу послуг туристичного обслуговування українських громадян на території України. Особливості оподаткування послуг санаторно-курортного лікування, оздоровлення та відпочинку на території України осіб до 18 років; порядок розрахунку податкового кредиту по ПДВ при застосуванні податкової пільги.

11.4 Порядок обліку господарських операцій турпідприємства з використанням ваучерів

Вимоги щодо використання ваучерів при укладанні договорів на туристичне обслуговування. Основні положення порядку забалансового обліку активів та зобов'язань. Порядок обліку бланків суворого обліку.

11.5 Порядок обліку операцій іноземного туризму.

Документальне оформлення операцій іноземного туризму. Порядок ведення журналу реєстрації іноземних громадян, яким надається туристичне обслуговування в Україні. Особливості відображення надходжень іноземної валюти при реалізації турпродукту. Монетарні та немонетарні статі балансу, курсові різниці. Відображення в бухгалтерському обліку доходів і витрат підприємства, пов'язаних із проведенням валютних операцій і коливаннями валютного курсу. Особливості оцінки заборгованості при отриманні авансових платежів від

іноземних замовників турпослуг. Організація, документальне оформлення та облік реалізації іноземної валюти на міжбанківському валютному ринку України. Порядок визнання валового доходу та валових витрат при здійсненні операцій іноземного туризму.

11.6 Порядок обліку операцій закордонного туризму.

Документальне оформлення туристичного обслуговування українських громадян за кордоном. Порядок проведення та відображення в бухгалтерському обліку розрахунків по обов'язковому страхуванню туристів. Порядок відображення розрахунків з іноземними постачальниками туристичних послуг при різних формах платежу. Особливості, організація і відображення в обліку придбання іноземної валюти на міжбанківському валютному ринку України. Балансова вартість іноземної валюти. Методи визначення балансової вартості валюти при її списанні і їх вплив на суму валових витрат туроператора. Особливості оподаткування діяльності туроператора при наданні послуг закордонного туризму.

Тема 12 Облік діяльності турагента

12.1 Посередницька діяльність у сфері внутрішнього та міжнародного туризму.

Діяльність турпідприємства на основі агентських угод. Особливості укладання та виконання договорів доручення та комісії з замовниками туристичних послуг.

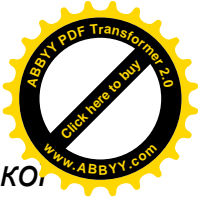
12.2 Порядок відображення діяльності турагента в бухгалтерському обліку.

Порядок відображення в бухгалтерському обліку розрахунків за агентськими договорами туристичного підприємства. Особливості визнання в бухгалтерському обліку доходів та витрат турагента. Порядок обліку активів, що знаходяться на відповідальному зберіганні.

12.3 Особливості податкового обліку діяльності турагента.

База оподаткування та порядок визнання податкових зобов'язань по ПДВ при здійсненні операцій на основі агентських угод. Порядок заповнення податкової накладної при наданні агентських послуг в сфері туристичного обслуговування. Особливості віднесення доходів до складу валових доходів турагента.

Тема 13 Облік діяльності інших суб'єктів, що надають туристичні послуги

13.1 Бухгалтерський та податковий облік господарської діяльності готелю

Первинна документація з оформлення послуг готелю. Особливості обліку надходження та вибуття одягу, інвентарю, постільної білизни та миючих засобів. Облік витрат готелю. Порядок розрахунку собівартості послуг тимчасового розміщення і формування доходів готелю. Порядок розрахунку та сплати курортного збору.

13.2 Облік господарської діяльності закладу харчування.

Особливості обліку надходження та вибуття запасів на підприємствах харчування. Формування собівартості виготовленої продукції. Відображення в обліку реалізації продукції при розрахунках готівкою. Порядок формування доходів та витрат підприємства харчування. Застосування РРО при здійсненні касових операцій. Оподаткування операцій підприємства харчування.

13.3 Облік господарської діяльності підприємств, що надають екскурсійні та розважальні послуги.

Визнання доходів та витрат підприємств, що надають екскурсійні та розважальні послуги. Особливості фінансової звітності підприємств, що надають екскурсійні та розважальні послуги.

13.4 Бухгалтерський облік і оподаткування діяльності фізичних осіб, що мають та реалізують право на здійснення туристичного обслуговування.

Організаційні основи діяльності фізичних осіб у сфері туризму; кваліфікаційні вимоги до екскурсіводів та гидів-перекладачів. Порядок реєстрації та документального оформлення діяльності суб'єктів малого підприємництва – фізичних осіб. Порядок застосування найманої праці приватними підприємцями. Звітність суб'єктів підприємницької діяльності – фізичних осіб, що мають та реалізують право на здійснення туристичного обслуговування. Системи оподаткування підприємницької діяльності фізичних осіб у сфері туризму.

4. Плани лекцій

Модуль 1. Основи бухгалтерського обліку

Тема 1. Бухгалтерський облік, його сутність і основи організації.

1.1 Види господарського обліку, особливості і сфера їх застосування.

1.2 Вимірники обліку і їх характеристика.

1.3 Функції бухгалтерського обліку та його види.

1.4 Державне регулювання бухгалтерського обліку.

Література: основна:[1, 3, 4]; додаткова [9, 15, 19 – 21, 25, 30].

Тема 2. Предмет і метод бухгалтерського обліку. Форми бухгалтерського обліку

2.1 Предмет бухгалтерського обліку та його об'єкти.

2.2 Метод бухгалтерського обліку та його елементи.

2.3 Поняття, побудова і зміст бухгалтерського балансу. Види балансу. Типи господарських операцій і їх вплив на бухгалтерський баланс.

2.4 Рахунки, їх значення і роль в бухгалтерському обліку.

2.5 Метод подвійного запису на рахунках. Кореспонденція рахунків та бухгалтерські записи.

2.6 Синтетичний і аналітичний облік на рахунках. Сальдові і оборотні відомості.

Література: основна:[1, 3, 4]; додаткова [9, 15, 20, 25, 30].

Тема 3 Облік господарських процесів

3.1 Господарські процеси як об'єкти бухгалтерського обліку.

3.2 Облік процесу постачання.

3.3 Облік процесу реалізації і визначення фінансових результатів.

Література: основна:[1, 3, 4]; додаткова [9, 15, 20, 22, 25, 30].

Тема 4 Види бухгалтерської звітності

4.1 Звітність як спосіб узагальнення даних поточного бухгалтерського обліку.

4.2 Вимоги до звітності та її види.

Література: основна:[1, 3, 4]; додаткова [9, 15, 20, 25, 30].

Тема 5 Порядок складання звітності

5.1 Порядок складання, затвердження і подання звітності.

5.2 Виправлення звітних даних.

Література: основна:[1, 3, 4]; додаткова [9, 15, 20, 25, 30].

Тема 6 Організація бухгалтерського обліку

6.1 Облікові реєстри, їх сутність і значення.

6.2 *Форми бухгалтерського обліку та їх сутність.*

6.3 *Облікова політика.*

Література: основна:[1, 3, 4]; додаткова [9, 15, 20, 25, 30].

Модуль 2 Облік активів, зобов'язань, капіталу та господарських процесів підприємства туристичної галузі

Тема 7 Фінансовий облік оборотних активів

7.1 *Облік грошових коштів*

7.2 *Облік короткострокових фінансових інвестицій*

7.3. *Облік дебіторської заборгованості*

7.4 *Облік запасів*

7.5 *Облік витрат майбутніх періодів.*

Література: основна:[1 – 4]; додаткова [8, 9, 15, 16, 20, 25, 28, 30].

Тема 8 Фінансовий облік необоротних активів

8.1 *Облік основних засобів*

8.3 *Облік нематеріальних активів*

Література: основна:[1 – 4]; додаткова [9, 15, 17, 20, 25, 26, 30].

Тема 9 Фінансовий облік капіталу та зобов'язань

9.1 *Облік зобов'язань за розрахунками з постачальниками*

9.2 *Облік короткострокових зобов'язань за розрахунками з банками та іншими позиками*

9.3 *Облік розрахунків і оплати праці та соціального страхування*

9.4 *Облік розрахунків з бюджетом*

9.5 *Облік зобов'язань за довгостроковими позиками та векселями*

9.7 *Облік формування і змін статутного капіталу*

9.8 *Облік резервного, додаткового капіталу, вилученого капіталу та нерозподіленого прибутку*

Література: основна:[1, 3]; додаткова [7, 9, 15, 20, 24, 25, 30].

Тема 10 Формування фінансової звітності

10.1 *Порядок складання балансу.*

10.2 *Порядок складання звіту про фінансові результати.*

10.3 *Порядок складання звіту про рух грошових коштів.*

10.4 *Порядок складання звіту про власний капітал.*

10.5 *Зведена і консолідована фінансова звітність*

10.6. *Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва*
Література: основна: [1, 3, 4]; додаткова [9, 15, 20, 25, 30].

Тема 11 Облік діяльності туроператора

11.1 *Особливості фінансово-господарської діяльності туроператора та основні нормативні вимоги до її проведення.*

11.2 *Основні принципи визнання доходів і витрат туроператора.*

11.3 *Порядок обліку операцій внутрішнього туризму.*

11.4 *Порядок обліку господарських операцій турпідприємства з використанням ваучерів*

11.5 *Порядок обліку операцій іноземного туризму.*

11.6 *Порядок обліку операцій закордонного туризму.*

Література: додаткова [9 – 12, 14, 23, 29].

Тема 12 Облік діяльності турагента

12.1 *Посередницька діяльність у сфері внутрішнього та міжнародного туризму.*

12.2 *Порядок відображення діяльності турагента в бухгалтерському обліку.*

12.3 *Особливості податкового обліку діяльності турагента.*

Література: додаткова [6, 9, 23, 27].

Тема 13 Облік діяльності інших суб'єктів, що надають туристичні послуги

13.1 *Бухгалтерський та податковий облік господарської діяльності готелю*

13.2 *Облік господарської діяльності закладу харчування.*

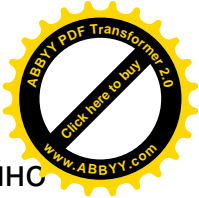
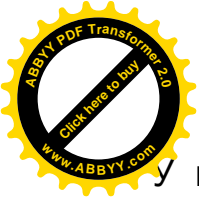
13.3 *Облік господарської діяльності підприємств, що надають екскурсійні та розважальні послуги.*

13.4 *Бухгалтерський облік і оподаткування діяльності фізичних осіб, що мають та реалізують право на здійснення туристичного обслуговування.*

Література: додаткова [6, 9, 23].

5. Плани практичних занять

Практичне заняття – форма навчального заняття, спрямована на формування вмінь та навичок виконання певних видів облікової роботи.

У процесі проведення занять студенти у малих групах та самостійно вирішують завдання різного рівня складності. Наприкінці заняття з метою виявлення ступеня засвоєння матеріалу викладачем проводиться перевірка роботи студентів та підведення підсумків з виставленням відповідної оцінки. Оцінки, отримані студентом за практичні заняття, враховуються при виставленні поточної модульної оцінки з навчальної дисципліни. План проведення практичних занять наведено у табл. 3

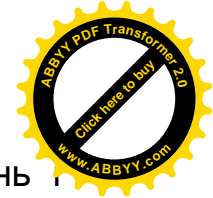
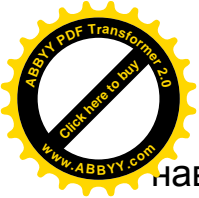
Таблиця 3

План проведення практичних занять

Модуль	Теми практичних завдань	Години	Література
Модуль 1. Основи бухгалтерського обліку	1. Державне регулювання бухгалтерського обліку.	1	[1, 4, 5]
	2. Класифікація ресурсів підприємства та джерел їх формування.	1	[1, 4, 5]
	3. Подвійний запис на рахунках бухгалтерського обліку.	2	[1, 4, 5]
	4. Зміни в балансі під впливом господарських операцій	1	[1, 4, 5]
	5. Основи бухгалтерського обліку господарських процесів підприємства туристичної галузі.	1	[1, 4, 5]
	6. Бухгалтерський баланс.	2	[1, 4, 5]
Модуль 2 Облік активів, зобов'язань, капіталу та господарських процесів підприємства туристичної галузі	7. Фінансовий облік оборотних активів	2	[1, 4, 5]
	8. Фінансовий облік необоротних активів	2	[1, 4, 5]
	9. Фінансовий облік власного капіталу та поточних зобов'язань	2	[1, 4, 5]
	10. Відображення в обліку реалізації власного туристичного продукту	1	[9]
	11. Відображення в обліку реалізації туристичного продукту на основі агентського договору	1	[9]
	12. Облік діяльності інших суб'єктів, що надають туристичні послуги	1	[9]

6. Позааудиторна робота

Індивідуальна робота з дисципліни “Бухгалтерський облік туристичної діяльності” є теоретичною та практичною роботою в межах

навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь і навичок, отриманих в процесі лекційних, семінарських та практичних занять.

Мета індивідуальної роботи – самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань студента з навчального курсу, розвиток навичок самостійної роботи.

Питання для опрацювання в рамках індивідуальної роботи

1. Історія розвитку бухгалтерського обліку.
2. Державне регулювання бухгалтерського обліку.
3. Класифікація та взаємозв'язок ресурсів підприємства та джерел їх формування.
4. Види бухгалтерського балансу та історія розвитку його форм.
5. Взаємозв'язок між системою рахунків і балансом.
6. Класифікація рахунків бухгалтерського обліку.
7. Особливості та основні етапи документообігу на підприємстві.
8. Особливості проведення інвентаризації активів турпідприємства.
9. Класифікація облікових регістрів, особливості їх заповнення та взаємозв'язок між ними.
10. Шляхи вдосконалення форм бухгалтерського обліку. Проблема вибору форми організації бухгалтерського обліку на підприємстві.
11. Звітність як спосіб узагальнення даних поточного бухгалтерського обліку. Взаємозв'язок між формами звітності.
12. Проблеми вибору облікової політики підприємства.
13. Удосконалення обліку грошових коштів.
14. Оптимізація обліку розрахункових операцій.
15. Проблема вибору методу нарахування амортизації необоротних активів.
16. Особливості інвентаризації оборотних та необоротних активів, підприємств туристичної галузі.
17. Проблема обліку фінансової й операційної оренди основних засобів.
18. Удосконалення обліку видатків основної діяльності й калькулювання собівартості туристичних послуг.

19. Організація обліку запасів підприємства туристичної галузі, їхня класифікація й оцінка.
20. Проблема вибору методів оцінки вибуття запасів.
21. Удосконалення обліку розрахунків з замовниками туристичних послуг
22. Удосконалення обліку розрахунків з постачальниками послуг у сфері туризму.
23. Удосконалення обліку розрахунків по податках і платежах.
24. Проблеми обліку власного капіталу турпідприємства.
25. Оптимізація обліку забезпечення майбутніх видатків і платежів.
26. Удосконалення обліку довгострокових зобов'язань.
27. Оптимізація обліку праці та її оплати.
28. Проблеми бухгалтерського й податкового обліку малоцінних активів.
29. Особливості обліку доходів підприємства.
30. Удосконалення обліку фінансових результатів.
31. Прибуток як об'єкт фінансового й податкового обліку.
32. Особливості укладання міжнародних контрактів та їхні основні статті.
33. Порядок переміщення валюти України, іноземної валюти, банківських металів, платіжних документів і інших банківських документів і платіжних карток через митний кордон України.
34. Штрафні санкції за порушення валютного законодавства.
35. Рахунки у банках в іноземній валюті: види, порядок відкриття і роботи.
36. Особливості вивозу готівки в іноземній валюті за межі України.
37. Особливості бухгалтерського обліку операцій при розрахунках з використанням корпоративних карток за кордоном.

Самостійна робота студентів з навчальної дисципліни складається з: опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу; вивчення окремих питань тем за допомогою основної та додаткової літератури, законодавчих та інструктивних матеріалів; підготовки до практичних занять, проміжного та підсумкового контролю.

Питання для самостійного опрацювання

Модуль 1. Основи бухгалтерського обліку

Тема 1. Бухгалтерський облік, його сутність і основи організації.

1. Історична обумовленість обліку, залежність змісту, цілей і задач від господарського механізму.

2. Нормативно-правові акти, що регулюють порядок ведення бухгалтерського обліку, складання та подання фінансової звітності вітчизняних підприємств.

Література: [1, 3, 4, 9, 15, 19 – 21, 25, 30].

Тема 2. Предмет і метод бухгалтерського обліку. Форми бухгалтерського обліку

1. Залежність об'єктів бухгалтерського обліку від галузевих особливостей господарства і форм власності.

2. Класифікація документів, що застосовуються для документації подій господарської діяльності туристичного підприємства. Порядок прийняття, перевірки та обробки документів.

3. Види балансу. Інформаційний зміст бухгалтерського балансу, його аналітичні властивості.

4. Класифікація рахунків бухгалтерського обліку.

Література: [1, 3, 4, 9, 15, 20, 25, 30].

Тема 3 Облік господарських процесів

1. Облік процесу виробництва. Документальне оформлення, аналітичний та синтетичний облік використання запасів в процесі виробництва.

2. Склад виробничих витрат. Формування собівартості готової продукції.

Література: [1, 3, 4, 9, 15, 20, 25, 30].

Тема 4 Види бухгалтерської звітності

1. Мета складання, інформаційні властивості, методика та джерела заповнення показників статистичної звітності.

2. Мета складання, інформаційні властивості, методика та джерела заповнення показників податкової звітності.

Література: [1, 3, 4, 9, 15, 20, 25, 30].

Тема 5 Порядок складання звітності

1. Порядок подання і оприлюднення фінансової звітності туристичного підприємства.

2. Вимоги та порядок розкриття інформації у примітках до фінансових звітів відносно виправлення помилок, які мали місце у попередніх періодах.

Література: [1, 3, 9, 15, 20, 25, 30].

Тема 6 Організація бухгалтерського обліку

1. Фактори, що обумовлюють вибір облікової політики підприємства.

2. Значення Наказу про облікову політику підприємства для організації та ведення бухгалтерського обліку.

3. Умови, за яких є необхідними зміни облікової політики туристичного підприємства.

4. Порядок відображення облікової політики в примітках до фінансової звітності.

5. Сутність та значення міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.

6. Гармонізація й стандартизація як напрями усунення розбіжностей в національних системах бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

7. Особливості побудови національних систем бухгалтерського обліку. Класифікація моделей бухгалтерського обліку.

Література: [1, 3, 9, 15, 20, 25, 30].

Модуль 2 Облік активів, зобов'язань, капіталу та господарських процесів підприємства туристичної галузі

Тема 7 Фінансовий облік оборотних активів

1. Порядок відображення в бухгалтерському обліку операцій з іншими грошових коштів.

2. Порядок відкриття рахунків в національній та іноземних валютах в установах банку.

3. Облік наявності та руху короткострокових фінансових інвестицій. Еквіваленти грошових коштів: акції, облигації, депозитні сертифікати.

4. Облік розрахунків по вексялям отриманим за реалізовані товари, роботи, послуги.

5. Первинні документи, аналітичний і синтетичний облік розрахунків з різними дебіторами.

6. Положення про документальне забезпечення запасів в бухгалтерському обліку.

7. Необхідність, сутність і прядок аналітичного обліку запасів.

8. Інвентаризація запасів: оприбуткування надлишків, списання нестач.

9. Синтетичний і аналітичний облік витрат майбутніх періодів.

Література: основна:[1 – 4, 8, 9, 15, 16, 20, 25, 28, 30].

Тема 8 Фінансовий облік необоротних активів

1. Класифікація та задачі обліку основних засобів підприємства.

2. Індксація, дооцінка і зниження ціни балансової вартості основних засобів.

3. Облік капітальних інвестицій.

4. Облік надходження основних засобів при безоплатному отриманні.

5. Облік надходження основних засобів при отриманні в обмін на неподібні об'єкти

6. Облік надходження основних засобів у вигляді внеску до статутного капіталу.

7. Аналітичний облік основних засобів.

8. Облік об'єктів основних засобів при оренді.

9. Визначення, склад, та відображення в обліку надходження, поліпшення, дооцінки, вибуття та уцінки інших необоротних матеріальних активів.

10. Проведення та відображення в бухгалтерському обліку переоцінки нематеріальних активів.

11. Облік довгострокових фінансових інвестицій.

12. Довгострокова дебіторська заборгованість, її сутність, відмінні ознаки, склад та облік.

13. Бухгалтерський облік відстрочених податкових активів.

Література: основна:[1 – 4]; додаткова [7, 9, 15, 20, 24, 25, 30].

Тема 9 Фінансовий облік капіталу та зобов'язань

1. Аналітичний і синтетичний облік виданих векселів.

2. Побудова обліку праці та її оплати. Основні показники обліку праці та її оплати.

3. Форми і системи оплати праці, види заробітної плати, склад фонду оплати праці

4. Облік використання робочого часу. Організація табельного обліку.

5. Аналітичний та синтетичний облік депонованої заробітної плати.

6. Облік довгострокових зобов'язань за облігаціями

7. Облік довгострокових зобов'язань з фінансової оренди

8. Відображення в обліку операцій по формуванню та використанню різних видів власного капіталу підприємства.

9. Склад забезпечень майбутніх витрат і платежів, їх аналітичний та синтетичний облік.

Література: [1, 3, 7, 9, 15, 20, 24, 25, 30].

Тема 10 Формування фінансової звітності

1. Порядок розрахунку операційних витрат за економічними елементами.

2. Мета та порядок розрахунку показників прибутковості акцій при формуванні звіту про фінансові результати.

3. Інформаційна цінність та послідовність складання звіту про рух грошових коштів.

4. Розкриття інформації в примітках до фінансових звітів. Відомості про акції і дивіденди. Розподіл частин статутного капіталу між власниками. Права, привілеї або обмеження щодо частин статутного капіталу. Зміни в складі частин власників у статутному капіталі.

5. Консолідована фінансова звітність: сутність, необхідність та послідовність складання.

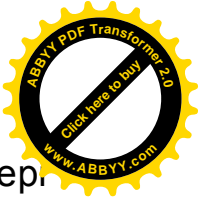
6. Зведена звітність і її відмінність від консолідованої фінансової звітності.

7. Методика формування фінансової звітності суб'єкта малого підприємництва.

Література: [1, 3, 9, 15, 20, 25, 30].

Тема 11 Облік діяльності туроператора

1. Ліцензування туристичної діяльності. Вимоги до організації системи безпеки туристів. Обов'язкова сертифікація послуг тимчасового розміщення та послуг харчування.

2. Відповідальність за порушення законодавства в сфері туристичної діяльності.

3. Порядок відображення в бухгалтерському та податковому обліку турсервісу витрат на ліцензування та сертифікацію.

4. Відображення в бухгалтерському та податковому обліку придбання іноземної валюти за іншу іноземну валюту.

5. Особливості проведення торгової сесії МВРУ.

Література: [9 – 12, 14, 23, 29].

Тема 12 Облік діяльності турагента

1. Особливості укладання та виконання договорів доручення та комісії з замовниками туристичних послуг.

2. Особливості декларування вивозу готівки в іноземній валюті за межі України.

Література: [6, 9, 23, 27].

Тема 13 Облік діяльності інших суб'єктів, що надають туристичні послуги

1. Порядок розрахунку та сплати курортного збору.

2. Застосування РРО при здійсненні касових операцій. Оподаткування операцій підприємства харчування.

3. Системи оподаткування підприємницької діяльності фізичних осіб у сфері туризму.

4. Організаційні основи діяльності фізичних осіб у сфері туризму; кваліфікаційні вимоги до екскурсоводів та гидів-перекладачів.

Література: [6, 9, 23].

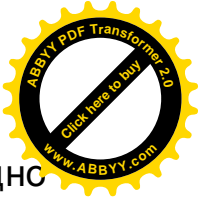
7. Контрольні запитання для самодіагностики

Модуль 1. Основи бухгалтерського обліку

Тема 1. Бухгалтерський облік, його сутність і основи організації.

1. В чому полягає сутність і значення господарського обліку?

2. Які розрізняють види господарського обліку? В чому полягають основні відмінності між ними?

3. Яким чином розкривається сутність бухгалтерського обліку згідно до Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні»?

4. В чому полягає різниця між фінансовим і управлінським обліком?

5. Які вимірники застосовуються в обліку?

6. Якими є основні функції бухгалтерського обліку?

7. Дотримання яких принципів забезпечує якість бухгалтерського обліку? Розкрийте зміст принципів бухгалтерського обліку.

8. Які нормативно-правові документи регулюють бухгалтерський облік в Україні?

Література: [1, 3, 4, 9, 15, 19 – 21, 25, 30].

Тема 2. Предмет і метод бухгалтерського обліку. Форми бухгалтерського обліку

1. В чому полягає предмет бухгалтерського обліку? Що є об'єктом бухгалтерського обліку?

2. Як розрізняють ресурси підприємства за складом та розміщенням?

3. Що відноситься до активів підприємства? Наведіть приклади.

4. Що можна віднести до джерел утворення ресурсів підприємства туристичної галузі? Розкрийте поняття «пасиви», наведіть приклади господарських операцій по формуванню власного капіталу та виникнення зобов'язань підприємства.

5. Що таке метод бухгалтерського обліку? Які елементи методу бухгалтерського обліку Вам відомі?

6. Розкрийте призначення та охарактеризуйте зміст бухгалтерського балансу.

7. Які розрізняють види бухгалтерського балансу?

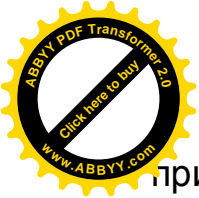
8. Яким чином господарські операції впливають на баланс? Назвіть типи господарських операцій по їх впливу на баланс, розкрийте сутність впливу, навівши умовні вислові приклади.

9. В чому полягає зміст і призначення рахунків бухгалтерського обліку? Що відображується на рахунках бухгалтерського обліку?

10. За якими ознаками класифікуються рахунки бухгалтерського обліку?

11. У чому сутність класифікації рахунків бухгалтерського обліку за їхнім економічним змістом?

12. Як класифікують рахунки бухгалтерського обліку за структурою і

призначенням?

13. Що відображається на забалансових рахунках ?
14. За якою ознакою групуються бухгалтерські рахунки в Плані рахунків бухгалтерського обліку?
15. Що означає код бухгалтерського рахунка?
16. Як здійснюється синтетичний облік ресурсів підприємства, їх джерел та господарських процесів?
17. В чому різниця між активними та пасивними рахунками? Як визначити сальдо кінцеве на активному рахунку? Як визначити сальдо кінцеве на пасивному рахунку?
18. На умовному числовому прикладі продемонструйте порядок відкриття бухгалтерських рахунків на підставі балансу.
19. На умовному числовому прикладі продемонструйте порядок відображення господарських операцій на рахунках, визначення оборотів і кінцевих залишків (сальдо).
20. Що таке кореспонденція рахунків? Що таке бухгалтерський запис (проводка)?
21. Наведіть алгоритм складання бухгалтерської проводки.
22. В чому полягає взаємозв'язок між балансом і рахунками?
23. В чому полягає сутність методу подвійного запису?
24. Для чого призначена оборотна відомість? Як складається оборотна відомість за синтетичними рахунками? Чим зумовлена рівність трьох пар сум в оборотній відомості за синтетичними рахунками?

Література: [1, 3, 4, 9, 15, 20, 25, 30].

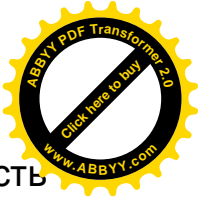
Тема 3 Облік господарських процесів

1. В чому полягає мета та сутність обліку процесу постачання? Якими є основні його етапи?
2. Яким чином формується собівартість туристичного продукту?
2. В чому полягає необхідність та якими є основні етапи обліку процесу реалізації туристичного продукту (послуги)?
3. Яким чином визначити фінансовий результат діяльності підприємства туристичної галузі?

Література: [1, 3, 4, 9, 15, 20, 25, 30].

Тема 4 Види бухгалтерської звітності

1. В чому полягає зміст та призначення бухгалтерської звітності?

2. Яким вимогам повинна задовольняти бухгалтерська звітність підприємства?

3. Які види звітності Вам відомі?

4. В чому полягає мета складання, інформаційні властивості та джерела заповнення показників фінансової звітності. З яких форм складається річна фінансова звітність?

5. В чому полягає мета складання, інформаційні властивості та джерела заповнення показників статистичної звітності?

6. В чому полягає мета складання, інформаційні властивості та джерела заповнення показників податкової звітності?

Література: [1, 3, 4, 9, 15, 20, 25, 30].

Тема 5 Порядок складання звітності

1. Розкрийте порядок подання і оприлюднення фінансової звітності туристичного підприємства.

2. Якими є вимоги та порядок розкриття інформації у примітках до фінансових звітів відносно виправлення помилок, які мали місце у попередніх періодах?

Література: [1, 3, 9, 15, 20, 25, 30].

Тема 6 Організація бухгалтерського обліку

1. В чому полягає сутність і значення облікових реєстрів в системі бухгалтерського обліку?

2. Які види та форми облікових реєстрів Вам відомі?

3. Яка мета досягається шляхом стандартизації та уніфікації облікових реєстрів?

4. Які форми бухгалтерського обліку можуть застосовуватися на підприємствах туристичної галузі?

5. Розкрийте сутність і порядок застосування меморіально-ордерна форми бухгалтерського обліку. В чому полягають її переваги та недоліки?

6. Охарактеризуйте журнальну форма бухгалтерського обліку? Яким є порядок її застосування? Назвіть переваги і недоліки журнальної форми.

7. В чому полягає сутність та переваги застосування автоматизованої форми бухгалтерського обліку?

8. Яким чином можливо визначити поняття «облікова політика»? Які фактори обумовлюють вибір облікової політики туристичного підприємства.

9. Яке значення Наказу про облікову політику підприємства для організації та ведення бухгалтерського обліку.

10. За яких умов, необхідно вносити зміни до облікової політики туристичного підприємства.

11. В чому полягає сутність та значення міжнародних стандартів бухгалтерського обліку? Чи є об'єктивно необхідними процеси гармонізації та стандартизації національних систем бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

12. Які моделі бухгалтерського обліку Вам відомі? В яких країнах вони використовуються та як їх основні характерні риси?

Література: [1, 3, 9, 15, 20, 25, 30].

Модуль 2 Облік активів, зобов'язань, капіталу та господарських процесів підприємства туристичної галузі

Тема 7 Фінансовий облік оборотних активів

1. Які документи подаються підприємством з метою відкрити поточний рахунок в банківській установі?

2. Наведіть основні проводки з обліку грошових коштів на поточному рахунку в банку.

3. Наведіть основні проводки з обліку грошових коштів в касі.

4. Наведіть порядок проведення і документального оформлення результатів інвентаризації каси.

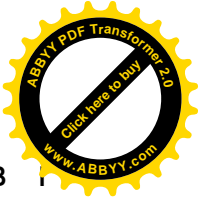
5. Розкрийте поняття «дебіторська заборгованість». За якими ознаками класифікується дебіторська заборгованість?

6. Яким чином оцінюється поточна дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги?

7. Наведіть проводки, за якими оформлюються розрахунки з підзвітними особами

8. В чому полягають особливості відображення в обліку довгострокової дебіторської заборгованості

9. В якому порядку проводиться інвентаризація дебіторської заборгованості?

10. Яка роль запасів в операційній діяльності підприємств і організацій? Які активи переважають у структурі запасів туристичного підприємства?

11. Яким чином здійснюється оцінка запасів, що надійшли на підприємство? Які методи оцінки вибуття запасів можуть використовуватися українськими підприємствами згідно діючого законодавства? На умовному числовому прикладі продемонструйте порядок їх застосування.

12. З якою метою здійснюється інвентаризація запасів? В якому порядку вона проводиться та які документи використовуються під час інвентаризації? Якими бухгалтерськими записами можуть бути відображені результати інвентаризації запасів?

13. Які активи відносять до складу поточних фінансових інвестицій?

14. Які активи визнають витратами майбутніх періодів? Наведіть приклади витрат майбутніх періодів для підприємств туристичної галузі? Якими бухгалтерськими записами відображають в обліку операції підприємства з такими активами?

Література: основна:[1 – 4, 8, 9, 15, 16, 20, 25, 28, 30].

Тема 8 Фінансовий облік необоротних активів

1. Розкрийте поняття «основні засоби», наведіть склад основних засобів. Які оцінки основних засобів використовуються в бухгалтерському обліку, які види вартості основних засобів наводяться в балансі?

2. Які первинні документи застосовуються з метою обліку наявності та руху основних засобів?

3. Якими бухгалтерськими записами відображується надходження та вибуття основних засобів?

4. Які методи амортизації основних засобів використовуються в бухгалтерському обліку на вітчизняних підприємствах? На умовному числовому прикладі продемонструйте порядок їх застосування.

5. З якою метою та в якому порядку проводиться інвентаризація основних засобів? В яких документах та якими бухгалтерськими записами відображаються результати інвентаризації основних засобів?

6. В чому полягає необхідність та сутність аналітичного обліку основних засобів?

7. Які активи можуть бути віднесені до інших необоротних матеріальних активів? В чому полягає специфіка бухгалтерського обліку їх наявності та руху?

8. Що відносять до нематеріальних активів? Яким чином здійснюється визнання і оцінка нематеріальних активів?

9. За допомогою яких бухгалтерських записів відображається надходження і вибуття нематеріальних активів?

10. Розкрийте поняття та порядок обліку довгострокових фінансових інвестицій.

11. В чому полягає специфіка обліку довгострокової дебіторської заборгованості?

Література: основна:[1 – 4]; додаткова [7, 9, 15, 20, 24, 25, 30].

Тема 9 Фінансовий облік капіталу та зобов'язань

1. Розкрийте поняття «зобов'язання»; які види зобов'язань відображаються в балансовому звіті підприємства?

2. Які документи застосовуються при розрахунках з постачальниками та підрядниками?

3. Якими бухгалтерськими записами відображаються операції по оприбуткуванню матеріальних цінностей та проведенню розрахунків з постачальниками (наведіть умовний числовий приклад)?

4. Які види банківських позик Вам відомі? Розкрийте особливості та порядок аналітичного та синтетичного обліку банківських позик.

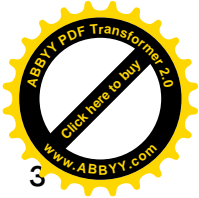
5. Які форми і системи оплати праці Вам відомі? Яким чином вони впливають на організацію системи обліку праці та її оплати? Які первинні документи та зведені регістри обліку використовуються при різних формах та системах оплати праці?

6. В чому призначення табельного обліку? Розкрийте особливості його організації.

7. На умовному числовому прикладі розкрийте порядок нарахування основної та додаткової заробітної плати робітникам, для оплати праці яких використовуються різні системи оплати праці.

8. Яким чином проводиться розрахунок утримань із заробітної плати? Якими бухгалтерськими записами відображаються такі утримання?

9. Яка заробітна плата вважається депонованою? Які особливості її виплати працівникам підприємства і як відображаються в обліку операції з депонованою заробітною платою?

10. В чому полягає мета аналітичного обліку розрахунків з працівниками? Які документи застосовуються в системі аналітичного обліку розрахунків з працівниками?

11. Яким є порядок нарахування та сплати загальнодержавних та місцевих податків і зборів? (продемонструйте на умовному числовому прикладі)

12. Розкрийте поняття «відстрочені податкові зобов'язання». Яким чином здійснюється їх облік?

13. Розкрийте порядок відображення в бухгалтерському обліку операцій з облігаціями, якими оформлені довгострокові зобов'язання підприємства.

14. В чому полягає сутність поняття «власний капітал»? Які складові власного капіталу відображаються в балансовому звіті підприємства?

15. Якими бухгалтерськими записами відображається збільшення та зменшення статутного капіталу?

16. Що відносять до забезпечень майбутніх витрат і платежів? В чому полягає специфіка їх аналітичного та синтетичного обліку?

Література: [1, 3, 7, 9, 15, 20, 24, 25, 30].

Тема 10 Формування фінансової звітності

1. Охарактеризуйте баланс як джерело інформації про фінансовий стан підприємства. Розкрийте структуру балансу та порядок відображення в балансі активів та пасивів.

2. Чи узгоджуються статті балансу з рахунками бухгалтерського обліку? Яким чином?

3. В чому полягає призначення звіту про фінансові результати? Яку інформацію надає користувачам ця форма звітності?

4. Яким чином визначається сума прибутку (збитку) за звітний період?

5. Розкрийте порядок розрахунку операційних витрат за економічними елементами.

6. В чому полягає мета та яким є порядок розрахунку показників прибутковості акцій при формуванні звіту про фінансові результати?

7. З якою метою формується звіт про рух грошових коштів? Якою є структура цього звіту?

8. Розкрийте послідовність та інформаційні джерела складання звіту про рух грошових коштів. Чи узгоджуються показники цього звіту з показниками інших форм річної звітності підприємства?

9. Розкрийте порядок складання звіту про власний капітал.

10. Яка інформація розкривається в примітках до фінансових звітів?

11. В чому полягає сутність та необхідність складання консолідованої фінансової звітності? В чому відмінність зведеної звітності від консолідованої фінансової звітності?

12. В чому полягає специфіка річної фінансової звітності суб'єкта малого підприємництва? Розкрийте методику її формування.

Література: [1, 3, 9, 15, 20, 25, 30].

Тема 11 Облік діяльності туроператора

1. Чи є обов'язковим ліцензування туристичної діяльності? Яким чином воно здійснюється?

2. Яким вимогам повинна відповідати система безпеки туристів?

3. Які види відповідальності передбачені діючим законодавством за порушення законодавства в сфері туристичної діяльності.

4. Яким чином витрати на ліцензування та сертифікацію відображаються в бухгалтерському та податковому обліку туроператора?

5. Як здійснюється формування собівартості туристичного продукту? Які витрати туроператора відносять до собівартості туристичного продукту, які витрати туристичної діяльності визнаються витратами періоду?

6. Яким чином здійснюється визнання доходу від реалізації туристичного продукту?

7. На умовному числовому прикладі розкрийте порядок відображення в бухгалтерському обліку реалізації власного комплексу послуг туристичного обслуговування українських громадян на території України.

8. Чи існують особливості в оподаткуванні послуг санаторно-курортного лікування, оздоровлення та відпочинку на території України осіб до 18 років? В чому вони полягають?

9. Чи обов'язковим є використання ваучерів при укладанні договорів на туристичне обслуговування? Розкрийте порядок використання бланків суворої звітності на підприємствах туристичної галузі.

10. Розкрийте порядок бухгалтерського та податкового обліку операцій іноземного туризму.

11. Розкрийте порядок бухгалтерського та податкового обліку операцій зарубіжного туризму.

Література: [9 – 12, 14, 23, 29].

Тема 12 Облік діяльності турагента

1. В чому полягають особливості діяльності турпідприємства на основі агентських угод?

2. Розкрийте порядок відображення в бухгалтерському обліку розрахунків за агентськими договорами туристичного підприємства.

3. Що є базою оподаткування ПДВ при здійсненні операцій туристичної діяльності на основі агентських угод?

4. Яким чином визнаються валові доходи та витрати турагента?

Література: [6, 9, 23, 27].

Тема 13 Облік діяльності інших суб'єктів, що надають туристичні послуги

1. Яка документація застосовується для оформлення надання послуг тимчасового розміщення?

2. Які витрати домінують у складі витрат готелю? Наведіть порядок їх визнання в бухгалтерському та податковому обліку?

3. Якими бухгалтерськими записами відображуються операції по визнанню доходів від реалізації послуг тимчасового розміщення?

4. Розкрийте особливості обліку надходження та вибуття запасів на підприємствах харчування.

6. В чому полягає специфіка відображення в обліку реалізації продукції при розрахунках готівкою?

7. Чи є обов'язковим застосування РРО при здійсненні касових операцій на підприємствах харчування?

8. Розкрийте структуру та порядок визнання в бухгалтерському та податковому обліках доходів та витрат підприємств, що надають екскурсійні та розважальні послуги.

9. Чи є особливості бухгалтерського обліку і оподаткування діяльності фізичних осіб, що мають та реалізують право на здійснення туристичного обслуговування? В чому вони полягають?

Література: [6, 9, 23].

8. Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативна робота проводиться за графіком індивідуально-консультативної роботи у формі індивідуальних занять з окремими студентами з метою підвищення рівня їхньої підготовки та розвитку індивідуальних творчих здібностей, консультацій викладача, а також перевірки і захисту індивідуальних навчально-дослідних завдань.

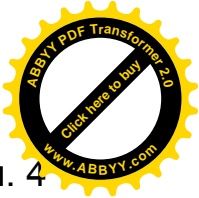
9. Методики активізації процесу навчання

При викладенні дисципліни “Бухгалтерський облік туристичної діяльності” для активізації навчального процесу передбачено застосування сучасних навчальних технологій, таких, як проблемні лекції, робота в малих групах, ділові ігри (табл. 4). На заняттях використовуються матеріали банку візуального супроводження навчального процесу.

Таблиця 4

Розподіл форм та методів активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни

Тема	Практичне застосування навчальних технологій
1	2
Тема 1. Бухгалтерський облік, його сутність і основи організації	<i>Проблемна лекція</i> «Перспективи розвитку системи обліку на вітчизняних підприємствах»
Тема 2. Предмет і метод бухгалтерського обліку. Форми бухгалтерського обліку	<i>Семинар-дискусія</i> з питання «Напрямки вдосконалення обліку на підприємствах туристичної галузі»; <i>презентація</i> результатів роботи в малих групах.
Тема 3. Облік господарських процесів	<i>Міні лекція</i> «Специфіка господарських процесів туроператора та турагента»
Тема 4. Види бухгалтерської звітності	<i>Проблемна лекція</i> «Формування релевантної інформації для прийняття ефективних управлінських рішень в сфері туристичного обслуговування»; <i>презентація</i> результатів роботи в малих групах.
Тема 5. Порядок складання звітності	<i>Міні лекція</i> «Узгодження показників фінансової звітності»; <i>презентація</i> результатів роботи в малих групах.

1	2
Тема 6. Організація бухгалтерського обліку	<i>Рольова гра</i> «Перший крок: організація обліку на турпідприємстві»
Тема 7. Фінансовий облік оборотних активів	<i>Міні лекція</i> «Розрахунки з замовниками туристичного продукту за різних форм оплати: документальне оформлення, бухгалтерський облік, оподаткування»; <i>презентація</i> результатів роботи в малих групах.
Тема 8. Фінансовий облік необоротних активів	<i>Міні лекція</i> «Вибір оптимального методу нарахування амортизації основних засобів на підприємствах туристичної галузі»; <i>презентація</i> результатів роботи в малих групах.
Тема 9. Фінансовий облік капіталу та зобов'язань	<i>Проблемна лекція</i> «Формування статутного капіталу підприємства за участю нерезидентів»; <i>презентація</i> результатів роботи в малих групах.
Тема 10. Формування фінансової звітності	<i>Міні лекція</i> «Звітність туристичного підприємства – суб'єкта малого підприємництва»
Тема 11. Облік діяльності туроператора	<i>Проблемна лекція</i> «Облік і оподаткування операцій міжнародного туризму»; <i>ділова гра</i> «Тур до Туреччини: організація, бухгалтерський облік, оподаткування, звітність»
Тема 12. Облік діяльності турагента	<i>Проблемна лекція</i> «Нормативні обмеження та оподаткування діяльності турагента»; <i>презентація</i> результатів роботи в малих групах.
Тема 13. Облік діяльності інших суб'єктів, що надають туристичні послуги	<i>Проблемна лекція</i> «Галузева специфіка бухгалтерського обліку»; <i>презентація</i> результатів роботи в малих групах.

Проблемні лекції спрямовані на розвиток логічного мислення студентів, при цьому лектор задає запитання, які спонукають студента шукати розв'язання проблемної ситуації. Проблемні лекції присвячені питанням, що недостатньо розроблені у законодавчій та методично-інструктивній літературі, але є актуальними в обліковій роботі на підприємствах туристичної галузі.

Міні-лекції передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу і націлені на розширення знань студентів та пов'язання питань обліку безпосередньо з господарською діяльністю підприємства. Лекційне заняття спонукає студентів до самостійного вивчення матеріалу та вирішення поставлених питань.

Робота в малих групах створює можливості для набуття навичок в обліковій роботі та усунення питань, що стали незрозумілими для студентів, у процесі обговорення між ними, без детальних інструкцій з боку викладача.

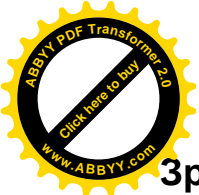
Ділові та рольові ігри дозволяють реально та комплексно представляти задачі обліку господарської діяльності туристичного підприємства, формувати у студентів вміння організовувати облікову роботу на турпідприємстві, та завдяки появі у кожного студента відповідальності за правильність ведення дорученої ділянки обліку перед групою, активізує процес набуття вмінь та навичок.

10. Система поточного та підсумкового контролю знань студентів

Під час навчання студенти отримують знання на лекціях та навички, виконуючи практичні завдання. Оцінка знань, умінь та навичок студентів проводиться по всіх складових видах занять, що передбачені програмою навчальної дисципліни «Бухгалтерський облік туристичної діяльності».

Оцінювання знань студентів проводиться з урахуванням наступних критеріїв: розуміння, ступінь засвоєння теорії та практики питання що розглядається; ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни; ознайомлення з рекомендованими та додатковими джерелами інформації; вміння поєднати теоретичну і практичну підготовку при вирішенні конкретних завдань згідно навчальної програми дисципліни; логічність та стиль викладання матеріалу в письмових роботах, відповідях в аудиторії.

Поточний модульний контроль здійснюється за двома складовими: теоретичний (лекційний) модульний контроль та практичний модульний контроль. Лекційний модульний контроль проводиться у письмовій формі за відповідними білетами. Структура завдання з модульного контролю залежить від змісту конкретного модуля (тестові завдання, проблемні теоретичні питання і т. і.). Практичний модульний контроль складається з результатів оцінювання знань студентів під час практичних занять, виконання індивідуального завдання та проміжного контролю згідно з графіком навчального процесу.

Зразок завдання до проміжного контролю за теоретичним модулем

1. Теоретичне питання: Обґрунтуйте доцільність створення на підприємствах туристичної галузі резерву сумнівних боргів. На умовному числовому прикладі продемонструйте порядок його формування та використання

2. Ситуаційне завдання: Розглянувши наведені операції господарської діяльності туристичного підприємства в комплексі надайте вірну відповідь на кожне з поставлених питань.

1. Касиром турпідприємства видано 850 грн. працівнику відділу розробки турпродуктів для придбання довідкових матеріалів за готівковий розрахунок. Який тип змін в балансі викличе ця господарська операція?

2. У вересні серед іншого турпідприємство надало послуги по туристичному обслуговуванню працівників ВАТ «Київінвест» на суму 12000 грн (без ПДВ); документальне оформлення здійснено належним чином, згідно договору оплата буде отримана від замовника у жовтні цього року. Складаючи баланс за 3 квартал бухгалтер повинен цю суму:

а) віднести до оборотних активів і відобразити в активі балансу;
б) віднести до необоротних активів і відобразити в активі балансу;
в) віднести до довгострокових зобов'язань і відобразити в пасиві балансу;

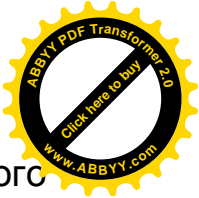
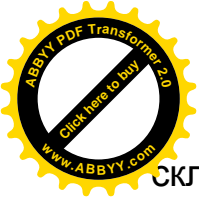
г) віднести до поточних зобов'язань і відобразити в пасиві балансу.

3. На дату балансу підприємство має: нематеріальні активи – 20 тис. грн., основні засоби – 80 тис. грн., довгострокову дебіторську заборгованість – 40 тис. грн., кредиторську заборгованість за товари, роботи, послуги – 30 тис. грн., грошові кошти в іноземній валюті – 5 тис. грн. Розрахуйте вартість необоротних активів підприємства (по балансу).

4. Підприємство, платник ПДВ, отримало 24000 грн від замовників перед початком туристичного обслуговування. Яким бухгалтерським записом слід відобразити цю операцію?

Загальна оцінка контрольного завдання до теоретичного модуля визначається як сума балів за теоретичне питання (8 балів) та ситуаційне завдання (4 бали пропорційно за кожну вірну відповідь).

При підведенні підсумків роботи студентів над змістовним модулем виставляється підсумкова оцінка з поточного контролю. Вона

складається з оцінок за результатами лекційного та практичного модульного контролю. Для підведення підсумків роботи студентів з навчальної дисципліни «Бухгалтерський облік туристичної діяльності» виставляється загальна оцінка, яка враховує оцінки по кожному виду контролю (дві оцінки поточно-модульного контролю за роботу протягом семестру, оцінки за ІНДЗ та оцінка за результатами іспиту).

Умовою допуску до іспиту є позитивні оцінки з поточного модульного контролю знань. Іспит складається у письмовій формі за екзаменаційними білетами.

Зразок білету до складання іспиту студентами 4 курсу денної форми навчання у 2008-2009 н. р.

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Спеціальність 6.020107

Навчальна дисципліна *Бухгалтерський облік туристичної діяльності*

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

Задача 1 (стереотипна)

(2 бали)

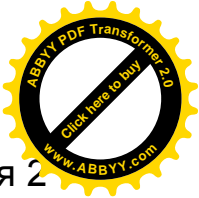
(ПФ.С.05.ПР.Н.15, ПФ.С.05.ПР.Н.17)

ТОВ «Оптимум», платник ПДВ і податку на прибуток на загальних підставах, здійснює оптову торгівлю одним видом товарів. На початок звітного періоду залишки товару становили 10 тис. одиниць за ціною 2,25 грн. Рух товарно-матеріальних цінностей наведено у табл. 1 та табл. 2.

Таблиця 1

Надходження товарів на склад ТОВ «Оптимум»

Дата	Кількість, тис. одиниць	Ціна придбання, (без ПДВ) грн/од.	Первісна вартість, грн
01.09	20	2,0	40000
05.09	35	3,0	105000
07.09	45	2,5	112500
12.09	22	2,7	59400
18.09	18	2,9	52200
25.09	10	3,5	35000
29.09	5	3,7	18500
Усього	155	-	422600

Таблиця 2

Реалізація товарів зі складу ТОВ «Оптимум» (без передоплати)

Дата	Кількість, тис. одиниць	Дата	Кількість, тис. одиниць
10.09	15	26.09	50
15.09	20	30.09	10
20.09	50	Усього	145

Необхідно використовуючи метод оцінки вибуття запасів по середньозваженій собівартості визначити собівартість запасів, що вибули, і собівартість залишку на кінець звітного періоду.

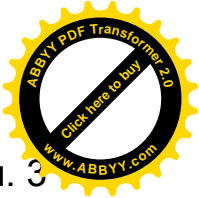
Задача 2 (стереотипна)**(2 бали)****(ПФ.С.06.ПР.Н.14, ПФ.С.04.ПР.Н.10)**

Вказати кореспонденцію рахунків бухгалтерського обліку за наведеними господарськими операціями, враховуючи, що підприємство згідно з наказом про облікову політику не використовує рахунки класу 8.

Таблиця 3

Господарські операції по обліку дебіторської заборгованості

Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
	Дебет	Кредит	
1	2	3	4
1. Нараховано резерв сумнівних боргів			10000
2. Списано безнадійну дебіторську заборгованість вітчизняного покупця, у т.ч.: за рахунок попередньо створеного резерву сумнівних боргів у частині перевищення попередньо створеного резерву сумнівних боргів			10000 4000
3. Відображено на позабалансовому обліку суму перевищення попередньо створеного резерву			4000
4. Надійшли на поточний рахунок підприємства кошти від вітчизняного покупця в рахунок погашення дебіторської заборгованості, раніше визнаною безнадійною			8000
6. Списана з позабалансового рахунку раніше списана безнадійна дебіторська заборгованість			4000
5. Відображена в складі доходу оплачена дебіторська заборгованість, раніше визнана безнадійною			8000

1	2	3	4
7. Списано на фінансовий результат витрати, пов'язані зі створенням резерву сумнівних боргів і списанням безнадійної дебіторської заборгованості			14000
8. Списано на фінансовий результат доход, отриманий у результаті оплати дебіторської заборгованості, раніше визнаної безнадійною			8000
9. Визначено фінансовий результат від списання безнадійної дебіторської заборгованості			6000

Задача 3 (діагностична)*(2 бали)**(ПФ.С.02.ПР.Н.5, ПФ.Д.15.ПР.Р.25, ПФ.Д.16.ПР.Р.27)*

Директор туристичної фірми з метою розширення основної діяльності планує залучити довгостроковий банківський кредит. З метою зниження ризику неплатоспроможності максимальний розмір довгострокового кредиту, на думку директора, не повинен перевищувати 50% власного капіталу. Розрахуйте допустимий розмір кредиту, якщо зі звітності підприємства відомо:

Короткострокові кредити банків	40 000 грн
Поточні зобов'язання за розрахунками зі страхування	15 000 грн
Грошові кошти в національній валюті	20 000 грн
Довгострокові фінансові інвестиції	10 000 грн
Дебіторська заборгованість за послуги (первісна вартість)	180 000 грн
Дебіторська заборгованість (резерв сумнівних боргів)	80 000 грн
Доходи майбутніх періодів	6 000 грн
Відстрочені податкові зобов'язання	12 000 грн
Товари	15 000 грн
Основні засоби (залишкова вартість)	450 000 грн
Вилучений капітал	28 000 грн

Задача 4 (діагностична)*(2 бали)**(ПФ.С.02.ПР.Н.4, ПФ.Д.10.ПР.Р.17, ПФ.Д.11.ПР.Р.19)*

Українське підприємство ТОВ «Люкс», платник ПДВ та податку на прибуток на загальних засадах, має ліцензію і здійснює тур операторську діяльність, укладаючи договори на туристичне обслуговування шляхом видачі туристам ваучера.

У звітному періоді підприємство реалізувало туристичний продукт (відпочинок та оздоровлення в м. Судак) групі туристів: віком понад 18 років, вартістю 180 840 грн. та віком до 18 років – 55 440 грн. ТОВ «Люкс» є агентом страхової компанії «Укрстрах» і для здійснення обов'язкового страхування туристів отримала страхові поліси вартістю 2 534,4 грн. і передала їх туристам. За страхові поліси СК «Укрстрах» оплачено після їх отримання. Оплата від туристів отримана на поточний рахунок до початку туру. Для надання туристичних послуг ТОВ «Люкс» використало послуги таких організацій:

а) ТОВ «Затишок» - за санаторно-курортне обслуговування туристів (розміщення, лікування) – віком понад 18 років, вартістю 99000 грн. (у т.ч. ПДВ) та віком до 18 років – 23 100 грн.(без ПДВ), оплачено авансом;

б) ТОВ «Транзит» - за транспортування туристичної групи – 14 160 грн (у т.ч. ПДВ), оплачено авансом;

в) ТОВ «Смак» - за харчування туристичної групи – 68 640 грн (у т.ч. ПДВ), оплачено після отримання послуг.

Окрім цього для використано бланки ваучерів, облікова вартість яких становить 1200 грн.

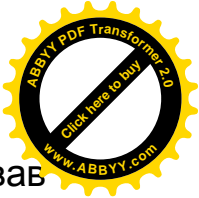
Необхідно відобразити в бухгалтерському обліку операції туроператора, визначити фінансовий результат таких операцій, за даними бухгалтерського обліку, та суму ПДВ, що підлягає перерахуванню в бюджет.

Задача 5 (евристична)

(4 бали)

(ПФ.Д.4.ПР.Р.8, ПФ.Е.22.ПР.Р.35, ПФ.Д.7.ПР.Р.20, ПФ.Е.27.ПР.Р.48)

Як заступник директора з економіки ТОВ «Всесвіт», яке має ліцензію та здійснює тур операторську діяльність, в рамках своїх посадових обов'язків Ви вирішуєте широке коло питань, пов'язаних з укладанням та виконанням агентських договорів з українськими та іноземними туристичними агенціями, контролем за розробкою та впровадженням нових туристичних продуктів, організацією роботи економічних служб підприємства та інше, разом з цим керівництво підприємства особливо цінує Вас за широкі професійні знання та спроможність приймати обґрунтовані управлінські рішення. У наступних взаємопов'язаних ситуаціях надайте директорові ТОВ «Всесвіт» максимально повну консультацію з проблемного питання, навівши детальні розрахунки та пояснення.

1) У листопаді 2008 року колектив підприємства відпрацював 20 робочих днів (160 годин). Директор ТОВ «Всесвіт» з 17 листопада вийшов у чергову відпустку на 24 календарних дні. Посадовий оклад директора згідно штатного розкладу складає 5500 грн., страховий стаж – 6 років, нарахована заробітна плата за попередні місяці наведена у табл. 4

Таблиця 4

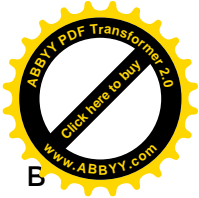
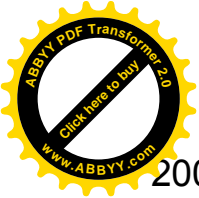
Заробітна плата у попередніх періодах

Рік	Місяць	Відпрацьовано робочих днів	Нарахована заробітна плата			
			за окладом	премії	за дні відпустки	за дні хвороби
2007	Листопад	22	4500			
	Грудень	20	4000	1000		
2008	Січень	21	4200			
	Лютий	19	4500			
	Березень	17	3825			720,48
	Квітень	21	5000	500		
	Травень	20	5400			
	Червень	20	5400			
	Липень	20	3750			1136,30
	Серпень	23	5000			
	Вересень	20	5500	200		
	Жовтень	23	5500			
Усього		246	56575	1700	-	1856,78

З каси підприємства директор отримав заробітну плату за листопад та оплату відпускних в сумі 5590,20 грн і має сумніви щодо правильності бухгалтерських розрахунків. Роз'ясніть порядок нарахування заробітної плати та утримання податку та обов'язкових зборів, підтвердіть чи спростуйте правильність розрахунку суми заробітної плати, виданої директору, а також розрахуйте витрати підприємства, пов'язані з нарахуванням на фонд оплати праці внесків до фондів соціального страхування

2) ТОВ «Всесвіт» використовує у господарській діяльності серед інших необоротних засобів будівлю, введена в експлуатацію 1 лютого 2005 р. Первісна вартість будівлі становить 540 000 грн., ліквідаційна – 40000 грн., балансова вартість на 01.01.09 – 398827,31 грн., плановий термін експлуатації – 50 років.

В бухгалтерському обліку для нарахування амортизації до 2009 року використовувався прямолінійний метод. Директор підприємства з

2009 року має намір змінити метод нарахування амортизації в бухгалтерському обліку на той, що використовується в податковому обліку, оскільки вважає, що таким чином витрати, визнані в бухгалтерському обліку, будуть меншими.

Розрахуйте планові витрати у 2009 році двома методами нарахування амортизації та надайте обґрунтування вірного управлінського рішення.

Затверджено на засіданні кафедри обліку підприємницької діяльності
Протокол № 5 від 16 грудня 2008 р.
Зав.кафедрою _____ Ю. Д. Маляревський
Екзаменатор _____ О. В. Прокопішина

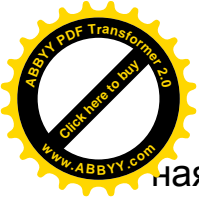
Для оцінки рівня відповідей студентів використовуються такі критерії:

Оцінка **12 балів** характеризує глибоке та системне засвоєння програмного матеріалу, чітке володіння понятійним апаратом, методами бухгалтерського обліку, вміння використовувати їх для виконання конкретних практичних завдань, розв'язання ситуацій, відповідь на теоретичне питання має бути вірною та повною, оформлення відповіді логічним та послідовним.

Оцінка **11 балів** характеризує міцне засвоєння теоретичного матеріалу, засвоєння рекомендованої літератури, вільне володіння понятійним апаратом, методиками та інструментами бухгалтерського обліку, вміння використовувати їх для виконання практичних завдань, відповідь на теоретичне питання має бути вірною та повною.

Оцінка **10 балів** характеризує повне засвоєння програмного матеріалу та рекомендованої літератури, володіння понятійним апаратом, інструментами бухгалтерського обліку, вміння використовувати їх для виконання практичних завдань, відповідь на теоретичне питання має бути вірною та повною, припускаються незначні випадкові погрішності, які не надають суттєвого впливу на повноту та змістовність відповіді.

Оцінка **9 балів** характеризує повне засвоєння програмного матеріалу та наявне вміння орієнтуватися в ньому, усвідомлене застосування знань для розв'язання практичних задач, виконання всіх вимог з вірно визначеним методичним підходом до вирішення задачі при

наявності незначних арифметичних помилок.

Оцінка **8 балів** характеризує засвоєння програмного матеріалу згідно з матеріалом дисципліни та вміння орієнтуватися в ньому, застосування знань для розв'язання практичних задач з незначними погрішностями, не зовсім повні висновки за одержаними результатами вирішення задачі, або припущені неточності у розрахунках певних показників.

Оцінка **7 балів** характеризує несистемне засвоєння та часткове висвітлення змісту теоретичних питань та недостатнє вміння застосовувати теоретичні знання для розв'язання практичних задач, що виконуються в цілому правильно, але з необґрунтовано обраним методичним підходом з допущенням помилок.

Оцінка **6 балів** характеризує неповне висвітлення змісту теоретичних питань, допущення суттєвих погрішностей при застосуванні теоретичних знань для розв'язання практичних задач, завдання в основному виконане, але студент при відповіді продемонстрував недостатнє розуміння основних положень матеріалу навчальної дисципліни.

Оцінка **5 балів** характеризує слабе та неповне засвоєння теоретичного матеріалу, допущення суттєвих погрішностей, які впливають на кінцевий результат розрахунків, відповіді студента демонструють розуміння основних положень матеріалу навчальної дисципліни.

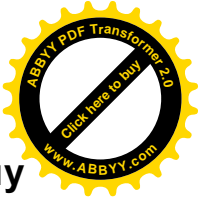
Оцінка **4 бали** характеризує часткове висвітлення змісту теоретичних питань та часткове вміння застосовувати теоретичні знання для розв'язання практичних задач, завдання виконане частково без достатнього розуміння, студент припускається значної кількості помилок.

Оцінка **3 бали** характеризує не опанування значної частини програмного матеріалу, неповне розкриття теоретичного питання, велику кількість грубих помилок при виконанні практичних завдань,

Оцінка **2 бали** характеризує не оволодіння програмним матеріалом, невміння виконувати практичні завдання, розв'язувати задачі.

Оцінка **1 бал** характеризує невиконання завдання загалом.

Підсумкова оцінка з дисципліни у відповідності з Методикою переведення показників успішності знань студентів університету в систему оцінювання за шкалою ECTS конвертується в підсумкову оцінку за шкалою ECTS.

Переведення показників успішності знань студентів у систему оцінювання за шкалою ECTS

Відсоток студентів, які зазвичай успішно досягають відповідної оцінки	Оцінка за шкалою ECTS		Оцінка за бальною шкалою, що використовується в ХНЕУ	Оцінка за національною шкалою
10	відмінне виконання	A	12 – 11	Відмінно
25	вище середнього рівня	B	10	
30	взагалі робота правильна, але с певною кількістю помилок	C	9 – 7	Добре
25	непогано, але зі значною кількістю недоліків	D	6	Задовільно
10	виконання задовольняє мінімальні критерії	E	5 – 4	
–	потрібне повторне перескладання	FX	3	Незадовільно
–	потрібне повторне вивчення дисципліни	F	2 – 1	

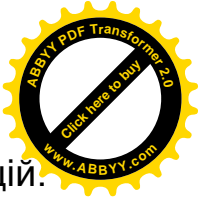
11. Рекомендована література

11.1 Основна

1. Бухгалтерский учет: учеб. пособие / [Под. общ. ред. П. С. Тютюнника; кол. авт.: Г. М. Стародубова, Л. Ф. Петренко, О. А. Сотникова]; Харьковский национальный экономический университет. - Х.: ИНЖЭК, 2008. - 502 с.

2. Маляревський Ю.Д. Облік активів підприємства: конспект лекцій / Ю.Д. Маляревський, М.С. Горяєва; Харківський національний економічний університет. -Х.:ХНЕУ, 2008.- 94 с.

3. Серікова Т. М. Бухгалтерський облік: навч. посіб. / Т. М. Серікова, В. Д. Понікаров, Д. В. Назаренко; Харківський національний економічний університет. - [3-є вид., випр. і доп.]. -Х.: ІНЖЕК, 2008. - 295 с.

4. Фартушняк О. В. Бухгалтерський облік: Конспект лекцій. Частина 1 / О. В. Фартушняк, І. Ю. Пасічник, В. В. Ольховська. – Х.: ХНЕУ, 2009. – 95 с.

5. Фартушняк О. В. Бухгалтерський облік: Практикум для студентів напряму підготовки "Облік і аудит" / О. В. Фартушняк, І. Ю. Пасічник, М. С. Горяєва, Н. С. Пасенко. – Х.: ХНЕУ, 2009. – 95 с.

11.2 Додаткова

6. Алпатова Н. Туристическое посредничество: налогообложение и учет // Все о бухгалтерском учете., 2008.-№31 . - 2008. - С. 7 - 11

7. Алпатова Н. Учет предоставления и получения денежного займа // Все о бухгалтерском учете., 2009. - № 45. - 2009. - С. 15-18

8. Артемьева Л. Учет малоценных и быстроизнашивающихся предметов // Баланс, 2008.-№53 .-2008 .-С. 24-25

9. Балченко З. А. Бухгалтерський облік в туризмі і готелях України: Навч. посіб. для студ. вищ. навч.закладів / З.А. Балченко; Київ. ун-т туризму, економіки і права .-К.:Ліра-К, 2006 .-230 с.

10. Белова Н. Внутренний туризм: особенности налогообложения и учета//Налоги и бухгалтерский учет., 2008.-№44 .-2008 .-С. 51-55

11. Белова Н. Выездной туризм для туроператора: налогово-бухгалтерские тонкости//Налоги и бухгалтерский учет., 2008.-№48 .-2008 .-С. 43-49

12. Белова Н. Правила налогообложения въездного туризма//Налоги и бухгалтерский учет., 2008.-№46 .-2008 .-С. 50-55

13. Бородина Н. Субъекты сферы туризма//Все о налогах, 2008.-№10 .-2008 .-С. 36-38

14. Бородина Н. Учет турпродукта у туроператора//Все о налогах, 2008.-№10 .-2008 .-С. 39-43

15. Волкова І. А. Фінансовий облік - 1: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / І. А. Волкова; Волин. ін-т екон. та менеджменту .- К.:ЦУЛ, 2008 .-227 с.

16. Ільїна М. М. Втрати запасів у межах норм природного убитку, їх бухгалтерський та податковий облік//Финансовые рынки и ценные бумаги, 2009.-№7 .-2009 .-С. 22-27

17. Кошулько О. П. Облік і класифікація нематеріальних активів // Проблеми науки, 2009.-№7 .-2009 .-С. 32-37

18. Кравчук А. Распределение прибыли предприятия. бухгалтерский и налоговый учет // Главбух.,2008.-№33 .-2008 .-С. 23-28
19. Левицька С. Управлінський та внутрішньогосподарський облік: завдання, мета, чинники ефективного впровадження // Бухгалтерський облік і аудит.,2009.-№2 .-2009 .-С. 27-35
20. Лишиленко О. В. Фінансовий облік: підручник / О. В. Лишиленко .-2-ге вид., перероб. і доп.-К.:Центр навчальної літератури,2008 .-555 с.
21. Малярєвський Ю. Д. Формування облікової політики підприємства//Економіка розвитку №3 (39),2006 .-С. 105-107
22. Мокронис И. Учет доходов и расходов предпринимателя на общей системе налогообложения//Бухгалтерская неделя,2008.-№42 .-2008 .-С. 36-43
23. Семенченко Ж. Турдєятельность // Бухгалтерская неделя, 2008.-№32 .-2008 .-С. 35-39
24. Скрипкина Е. Зарплата по карточкам: организация и учет // Налоги и бухгалтерский учет.,2008.-№64 .-2008 .-С. 25-28, 37
25. Стельмащук А. М. Бухгалтерський облік:навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів/А.М. Стельмащук, П.С. Смоленюк; Хмельниц. екон. ун-т .-К.:ЦУЛ,2007 .-527 с.-(іл.) .-966-364-410-9.Дод. с. 337-527
26. Ткаченко Е. Основные фонды: бухгалтерский и налоговый учет//Энциклопедия бухгалтера и экономиста,2008.-№29-30 .-2008 .-С. 11-271
27. Федак А. Учет у турагента//Все о налогах,2008.-№10 .-2008 .-С. 44-48
28. Хоменко Н. В. Товарні запаси: проблеми обліку, контролю та звітності. / Н. В. Хоменко, О. В Карпенко, Ю. А. Верига – Полтава: РВВ ПУСКУ, 2008. – 153 с.
29. Хоменко Ю. Все о туристических лицензиях: от получения до учета//Все о бухгалтерском учете.,2009.-№63 .-2009 .-С. 29-30
30. Чебанова Н. В. Фінансовий облік:підручник/Н.В. Чебанова, Т.І. Єфіменко .-К.:Академія,2007 .-703 с.

11.3. Ресурси мережі Internet

www.buhgalteria.com.ua/index_a.html

www.factor.ua

www.visnuk.com.ua

Зміст

Вступ	3
1. Кваліфікаційні вимоги до студентів	4
2. Тематичний план навчальної дисципліни	8
3. Зміст дисципліни за модулями та темами	9
4. Плани лекцій	22
5. Плани практичних занять	25
6. Позааудиторна робота	26
7. Контрольні запитання для самодіагностики	33
8. Індивідуально-консультативна робота	43
9. Методики активізації процесу навчання	43
10. Система поточного та підсумкового контролю знань студентів	45
11. Рекомендована література	54
11.1. Основна	54
11.2 Додаткова	55
11.3 Ресурси мережі Internet	56